Postimees

Riigiraamatukogu.

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.
Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.
Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.
Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.
Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.
Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.
Kuulutusi järgmise päewa lehe jaoks wõetakse wastu kella 2-ni päewal, laupäewiti kella 1-ni päewal „Postimehe" raamatukaupluses, Suurturg 16 ja kontoris, Jaani tän. 11/13.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta mõnauliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wäilismaale — 4 krooni kuus, Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 152 Teisipäewal, 9. juunil 1931. Tänast lehte 6 leheküige **75. aastakäik.**

Teisipäeval, 9. juunist alates ja edasi. **See film valmustab erandita kõiki vaatajaid.** Kunstiväärtuslik!

CENTRAL

Suurepärane helifilm operett nõiduslikult ilusa Fritz Grünbaumi, Georg Jarno ja Otto Stransky muusikaga.

CSIKOSBARONESS

12 osas. — Peaosades veetlev **Greti Theimer, Ernst Verebes, kuulus tenor Paul Vincenti ja Camilla von Hollay. Filmis mängib kuulus GULESKO MUSTLASKAPELL.** Kogu maailma on vallutanud selle filmi lööklaul: „ICH HAB IM TRAUM DEINE LIPPEN BESESSEN". — Haruldaselt uhke seadeldus ja tualetid. — Filmi tegevus sünnib Budapestis, kuulsas Marosiczi lossis ja Ungari pusztas.

ÜLIHUVITAV EESKAVA LISA.

Algus äripäeval kell 6, pühapäeval kell 1/23.

Riigi rukis seisab ladudes.

Wabaturu rukis tõrjub monopolirukki eemale.

Riigi rukkitagawarad, mis teratwilja laitsejeaduse alusel käesolewal talwel põllumeeste käest kokku osteti

ei leia tarwitajaid.

Terawilja kokkuostu teostamise lõpuks oli rukist kogusummas 36.000 tonni. 28.000 tonni sellest läks majandusministeeriumi käsutusse, kuna ülejäänud osa jäi kokkuostu teostanud suuräride ja kaitsewäe kasutada. Majandusministeerium kalkuleeris ostu lõppemisel wälja rukki müügihinna ja laskis tagawarad müügile. Keskmise tarwituse juures loodeti tagawarad realiseerida une lõikuse alguseni. Et wälismaa rukis ei saaks oma odawa hinna tõttu mitte wahele segada, määrati kindlaks wahekord, et osa kodumaa rukki wastu wõib sisse tuua 2 osa wälisrukist. Odaw wälisrukis pidi ministeeriumi poolt müüdawa monopolirukki hinna tasakaalustama, nii et leiwahind ei tõuseks. See kokkulepe suurweskite ja leiwatöösturite wahel saawutati ja teatawal määral on sellest ka kinni peetud. Leiwahinna tõus, mis selle kombinatsiooni tagajärjel tuli, oli minimaalne ega mõjunud kuigi filmatorkawalt.

Majandusministeerium eksis aga wabaturul olewa rukki koguhulgaga.

Riigi rukkitagawarade realiseerimisele asudes selgus kohe, et nõudmine selle järele oli äärmiselt wäike. Möödunud aastal oli wõrdlemisi hea rukkisaak ja põllumehed realiseerisid suuremad tagawarad juba wabamüügil. Peale selle oli tagawaraks weel warem sisse toodud wälisrukis, mille tõelise hulga kohta ministeeriumil puudus nähtawasti ka kindel ülewaade.

Sisetturg oli ja on praegugi wabaturul olewa leiwawiljaga küllastatud, et hind monopolirukki hinnast madalam, seepärast ei tundu praegu riigi rukki järele tarwidust. Kwantum, mis wiimastel kuudel majandusministeeriumi tagawaradest suudetud realiseerida, on äärmiselt wäike. Eraettewõtjate käes ja kaitsewäe tarwiduseks läinud rukki kohta puudub ülewaade, kuid wõib oletada, et neil suurem jagu wilja tarwitamata.

Mis puutub rukkitagawarade edaspidisesse realiseerimisse, siis ei ole lootust, et neid saadaks kuni une lõikuseni realiseerida. Suwekuudel, mil rohkem wälistöid ja seepärast leiba tarwitatakse harilikust rohkem, ja ka see asjaolu, et müügil olewad tagawarad wähenewad, lasewad loota, et riigirukki tarwitamine tõuseb, kuid palju see mõjub tagawarade wähenemisele, on raske öelda. Tarwitamata jääb suurem osa sellest seisma ka peale uut lõikust.

Käesolewa nasta rukkisaak wõib saada keskmine ja selle tõttu wõib wanade tagawarade mahutamine tekitada tõsiseid raskusi ja laulda rukkimonopolile lõpulaulu.

Raha liikwel 40 miljonit krooni.

1. mail s. a. oli raha ringkäigus 39.699.000 krooni, sellest wahetusraha 4.163.000 krooni.

Protestitud wekslite arw wähenenud.

Nagu statistika keskbüroo poolt awaldatud kokkuwõttest selgub, näitab protestitud wekslite arw languse tendentsi. Aprillis s. a. protestiti 7549 wekslit 1.543.000 kr. suuruses, möödunud aastal samal ajal protestiti 8.008 wekslit 1.925.000 kr. eest.

Täna riigikogu koosolek.

Täna kell 5 p. l. on riigikogu koosolek. Päewakorras samad seaduseelnõud, mis möödunud koosolekul esimesel ja teisel lugemisel wastu wõeti. Peale nende weel seadus kõlwatu wõistluse wastu.

Gustaw Adolfi kool Tallinna.

Neil päewil pühitses Tallinna poeglaste humanitaar-gümnaasium oma 300 a. juubelit. Pidustuste järele peeti pühapäewal ka wilistlaskogu koosolekut, kus otsustati pöörduda wabariigi walitsuse poole palwega, et see kool nimetataks ümber Gustaw Adolfi gümnaasiumiks, tema ehituja auks ja mälestuseks. Olewat loota, et walitsus lähemal ajal juba wastawa otsuse teeb. Peale selle otsustati kooli asutaja auks püstitada mälestussammas kooli õuele, milliste summade kogumisele ajutakse kohe. Loodetakse, et ka Rootsi ettewõtet aineliselt toetab ning peetakse wõimalikuks, et Rootsis mälestussammas walmis tehakse ja Tallinna tuuakse, nagu see sündis Gustaw Adolfi mälestussambaga Tartus.

Läti saatkonna uue maja pühitsemine.

Pühapäewa õhtul pühitseti Tallinnas sisse Läti saatkonna uus maja. Külalisi oli seks puhuks kutsutud ligi 250 inimest, nende hulgas oli kohal riigiwanem, wabariigi walitsus, riigikogu juhatus, Tallinna diplomaatlik korpus, Eesti-Läti Ühingu juhatus, Tallinnas asuwa läti seltsi juhatus, õige suurel hulgal eesti awaliku elu tegelast, ja neil päewil Eestis wiibinud Läti-Eesti Ühingule küllasõitnud läti tegelased. Riiast oli kohale sõitnud parem läti meeskwartett ja Riia ülikooli usuteaduskonna professor Recewski.

Peale riigiwanema saabumist pööras Läti saadik hra Sarinsch külaliste poole kõnega, milles tema ütles, et see hoone on paljudele juba tuntud, kuigi Läti lipp hakkas siin lehwima wiimasel ajal. Meie, tema elanikud, püüame teha, et saawutada ülesseatud eesmärki — lähendada mõlemi maa rahwaid. See hoone sümboliseerib teatud määral Eesti-Läti praegust wahekorda, kus kõik weel ei ole saawutatud, kuigi wiimasel ajal sõlmiti lisakaubaleping, kuid sellega ei ole saawutatud weel mõlemi maa rahwa aated. Sammsammul läheneme ühisele heledale tulewikule.

Sellele järgnes waimulik talitus prof. Recewski poolt ja läti meeskwarteti ettekanded, mis palju kiiduawaldusi esile kutsusid. Siis järgnes ball, mis lõppes wäga sõbralikus ja lõbusas meeleolus kell 1/23 öösel. Külalistel, kes Eestis wiibisid, oli siin laialdane wõimalus luua tutwussidemeid kõige laiemate eesti ringkondadega.

Seekord Dalinsch ees.

Riiast, 8. juunil. Wolmari spordiwõistlustel tuli 7 inglise miili läbimises esimeseks lätlane Dalinsch ja teiseks sakslane Schwab.

Trust awaldas oma seisukohad.

Endise walitsuse seisukohad asjale kahju toonud.

Majandusministeeriumile saabus kiri Standard Industrial Trustilt, mis on dateeritud Londonis 1. juuniga ja mis on wastuseks majandusministeeriumi kirjale 23. maist s. a. Selles kirjas ministeerium palus trusti teatada temale, missugusele seisukohale on asunud trust Eesti elektrifitseerimise asjus peale trusti esitaja hra Vasiadese Eestis wiimist.

Asja saabunud kirjas teatab trust, et temal on käimas läbirääkimised elektrifitseerimise kawa finantseerimise korraldamiseks. Trust juhib tähelepanu praegusele kitsikusele rahaturul ning üldise ettewõtlikkuse puudumisele eriti Ida-Euroopa äriawaldustes. Samuti asjaolule, et sellist ettewõtet kui on seda Narwa kõse elektrifitseerimine isegi kõige soodsamates oludes ei saa korraldada kiirelt. Ka äratas Eesti walitsuse esialgne suhtumine asjasse sedawõrd wähe lootusi elektrifitseerimise läbiviidawusse, et trust jatkas käesolewa asja selgitamist ning palus optsiooni ainult lugu pidades hra Kuratose wastu, kes selle asja trustile esitas. Raskendawalt mõjusid trusti tegewusse need ägedad lahkarwamised, mis kõnesolewa asja puhul tekkinud Eestis ja mis ennast wäljendas ajakirjanduses ja järjest Eestist wälismaale saadetawatest elektrifitseerimise läbiviidawust eitawates teadetes.

Mis puutub sellesse, et trust wõimalikult pea saadaks oma insenerid Eestisse, siis ei ole takistusi tehniliste tööde algamiseks niipea kui on korraldatud rahalised küsimused. Trust palus optsiooni 6 kuuks nähes ette, et wõib olla on tarwis seda aega asja korraldamiseks ning siis trust ei näinud ette sellase ebasoodsa õhkkonna tekkimist, kui see sündis hiljem. Trust ei wiiwita ministeeriumi informeerimist, niipea kui tema poolt peetawad läbirääkimised annawad konkreetseid tulemusi.

Mälestussammas 1905. a. ohwritele.

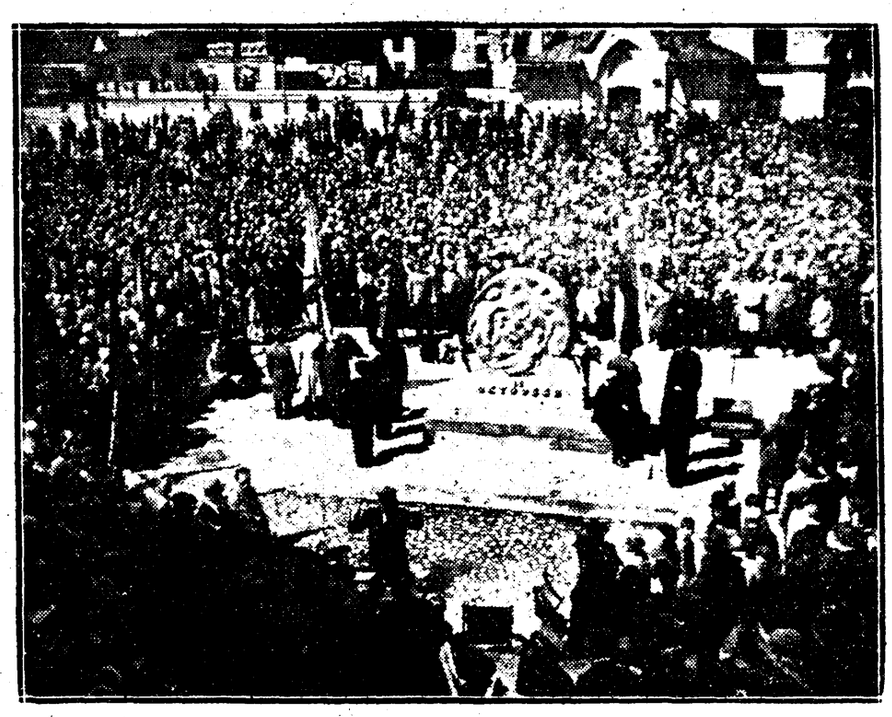

Mälestussamba pidulik awamine Tallinnas pühapäewal.

Karskusliidu miljon lastis oodata.

Peawõit langes piletile nr. 29.481. Pilet on müüdud kas Riisiperes wõi Tartus.

Karskusliidu miljoni loosimine pühapäewa õhtul Tartus „Wanemuises" kujunes põnewaks sündmuseks. Pealtwaatajaid oli pea kogu saal täis ning kannatlikult oodati peawõidu wäljatõmbamist. Kuid nagu ootajate närwide pingutamiseks ei tulnud miljon enne nähtawale kui õhtul kella 1/29 ajal, peale 5½-tunnilist ootamist, mil loosimine oli juba lõpule jõudmas ja ainult pooltosinat wõitu weel loosimata. Nende kuue wähema wõidu hulgas puhkaski rahulikult too lõikide oodatu.

Niipea kui wõit wälja tuli, tõusis saalis elewus, igaüks ruttas oma pileteid silmitsema, kas wahest pole wõidunumber. Kuid peagi oli pettumus ürldine — wõidu omanikku saalis ei olnud. Wiimane on ka üsna tõenäoline, sest raamat, mis sisaldab wõidupileti 29.481 on eelmalt olnud müügil Harjumaal Riisiperes, kus on müüdud saelt 5 piletit, kuna teine 5 piletit on müüdud Tartus, nii et pole teada täpsalt, kus õnnenumber müüdud. Kuid paistab tõenäoline, et Riisiperes, sest wõidupilet oli raamatus esimeseks ja esimene pilet wõetakse ikka harilikult kohe ära.

Wõit 2000 kr. langes piletile 77.354. See pilet on müüdud M. Jürissoni poolt Suure-Jaanis. Wõit 1000 kr. langes piletile 27.122. Too õnnenumber on müüdud Tartu Majandusühisuses. Üks 500 kr. wõit, pilet 20.473 on müüdud Tallinnas M. Luteri teenijate laenu- ja hoiukassas. Teine 500 kr., pilet 49.561, on müüdud kas Jõgewal Heinrichsoni poolt wõi Tallinnas C. Wiegandi poolt.

Üks 250 kr. wõit langes piletile 24.290 ja on müüdud kas Pikasillal, Karilatsis wõi Wasalemas. Teine 250 kr. wõit, pilet 24.729 on müüdud kas Toris wõi Orawal.

Teised wähemad wõidud langesid järgmistele numbritele:

Wõidud à 100 krooni — pil. nr. nr. 3370, 17.951, 20.466, 57.913, 63.415, 67.323, 77.519, 89.664.

Wõidud à 50 krooni — pil. nr. 295, 4379, 10.269, 17.976, 23.003, 29.324, 38.164, 40.905, 74.015, 82.884.

Wõidud à 10 krooni — pil. nr. 21.318, 21.352, 28.801, 29.757, 35.336, 36.714, 37.871, 44.058, 53.360, 55.100, 55.318, 56.120, 56.467, 62.974, 71.166, 88.568, 89.051, 89.095, 90.939, 95.209.

Wõidud à 5 krooni — pil. nr. nr. 1179, 2552, 2802, 4178, 8080, 10.099, 10.918, 13.398, 25.009, 25.631, 30.587, 32.708, 34.325, 37.426, 39.612, 41.403, 44.245, 44.959, 46.049, 48.479, 48.947, 51.945, 53.568, 62.062, 64.308, 65.172, 65.345, 65.371, 67.866, 69.768, 71.752, 73.692, 77.918, 78.187, 79.851, 89.258, 89.464, 92.129, 95.828, 97.456.

Täielik wõitude nimekiri awaldatakse Eesti Karskusliidu poolt mõne päewa pärast.

Milleks wilu ilm hea on.

Taimed pääsesid putukate käest.

Pikemat aega püsiwad soojad kewadised ilmad on just kui loodud putukate siginemiseks ja kui loodusele majapidamises poleks ette nähtud wahel sekka ka jahedamaid ilmu saata, siis häwitaksid putukad paljugi inimeste töö-wiljast. Maalt kuuldub wäga mitmelt poolt, et kahjurid on palju kahju teinud kapsastele, hernestele ja naeristele. Ent nüüd mõnda päewa aset leidnud jahedad, sajused ilmad on taimed putukate surmast päästnud. Laupäewal 6. skp. warahommikul sadas lund ja ja järgmisel ööl oli paiguti kerget külma märgata, mis taimedele siiski mingit kahju ei teinud. Külwitööd aga pea kõikjal lõpetatud. Kewadised külwid on hästi üles tulnud ja talitwiljad paranenud. Wihma on tulnud parajal mõõdul ja õigel ajal ning seejuures seisab päikesepaisteliste päewade käes sel kewadel suur ülekaal.

Lätis 5 kraadi külma.

Riiast, 8. juunil. Öökülmad Lätis on wiimastel päewadel weelgi suuremaks läinud. Möödunud ööl oli temperatuur Kuramaal langenud kuni 5 kr. allapoole nulli. Põllumajandusele on öökülmad teinud suurt kahju.

Suur tapeetide oksjon.

Majaperemehed, üürnikud ja meistrid! 16. ja 17. juunil kell 10 homm. müüakse oksjonil suurem partii moodsaid tapeete Riia tän. 20, hoovis.

Võru „Põllumehe" waremeil.

Kawatsetakse asutada uus majandus-ühisus.

Laupäewal oli kokku kutsutud Wõrus „Põllumehe" poolt ühisuse toetajate-liikmete koosolek, kes on annud „Põllumehele" oma allkirju ja wekseid. Kokku oli tulnud umbes 50 inimest. Koosolekul andis ühisuse juhatus seletusi „Põllumehe" praegusest seisukorrast. Pikemate läbirääkimiste järele asuti seisukohale, et praegu wäga suureks hirmuks sõbrawekslite andjatel ei ole põhjust. Ühisuse juhatus peab aga hoolt kandma, et nii äriwekslid, samuti ka sõbrawekslid saaksid pikendatud.

Wõru pankade esitajad on „Põllumehe" praeguse seisukorra tõttu nõu pidanud ja asunud seisukohale, et nimetatud „Põllumehe" sõbrawekseid tuleks ikkagi pikendada ka ilma mahamaksuta wõi osalise tasumiseta, kui nendele leidub küllaldane kindlustus. Tagasi ei lükata nendelt ka majandus-ühisus „Põllumehe" wastutuspealkirju, sest muidu wabaneks „Põllumees" wastutusest, kuna ta aga hiljuti on ju nende wekslite järgi raha saanud.

Nõupidamisel awaldati soowi, et **saaks kohe ka uus majandus-ühisus registreeritud ja ellu kutsutud.**

Koosolekul oli arutusel isegi kawatsetawa uue majandus-ühisuse põhikiri.

Paar päewa olid „Põllumehe" ja tema abikauplused uksed suletud. Täna awati aga ühisuse kauplus ja osakonnad. Ühisuse juhatus otsib kõiki teid kokkuleppe saawutamiseks wõlausaldajatega. Neil päewil läheb Tallinna majandus-ühisus „Põllumehe" teine delegatsioon, et samme astuda uue ja odawa krediidi muretsemiseks „Põllumehele", mis aitaks kas ühisusel edasi töötada wõi rahulikult likwideeruda. Näib siiski, et „Põllumehe" päästmine tema praeguse seisukorra juures on wõimatu. Nii peab järgnema paratamatult ühisuse likwideerimine, kusjuures liikmed peawad kandma kahjusid. Samuti tuleb ka kustutada osa nõudmisi wõlausaldajatel.

Rahukogus algas walerahade tegemise protsess.

Esmaspäewal tuli Tartu-Wõru rahukogus arutusele wendade August Johannes ja Karl Eduard Räisade waleraha-tegemise protsess. Protsessi peategelaseks oli esimene, kes tabati rahade lewitamise pealt Roosi tän. würtsipoes läinud sügisel ja kes wahiall kogu aeg. Teda kaitses adw. A. Jaska. Kumbki wend end süüdi ei tunnistanud. Asjatundjana wiibisid kohtus prof. Maddison riiklikust katsekojast ja G. Westenberg. Tunnistajaid oli wälja kutsutud 15. Toimetuse töö lõpul kohtuotsust weel ei olnud. Wendadest on üks rauatreial, teine wiiliraiuja.

Maawalitsus ja maantee.

Wiimastel aastatel on riigi celarwega maanteede korrashoidmiseks ja samuti ka maantee olukorra tõstmiseks wördlemisi suuri summasid antud. Selle rahaga on muretsetud suur hulk mitmesuguseid tehnilisi abinõusid maanteede korrashoidmiseks, ehitatud hulk sildu, sillutatud palju teid, seatud ametisse wastawad eriteadlased jne.

Riik on omalt poolt selleks kõik teinud, mis tema aineline jõud lubab, et maanteede olukorda tõsta ja et meil ei tarwitseks oma teede seisukorra pärast kellegi ees häbi tunda.

Nende suurte kawatsuste ja ülesannete tehniline läbiwiimine on maanteede seadusega tehtud maawalitsustele ülesandeks. Teedeministeerium on ainult ülemaks järelwalwajaks wördlemisi piiratud õigustega.

Selle ülesande oma peale wõtmist on maawalitsused alati pooldanud ja on enesele isegi weel suuremaid õigusi nõudnud, kui neile seni maanteede seadusega antud. Mõned maawalitsused pooldawad isegi seisukohta, et maanteede seaduse teostamine tuleks täiesulatuses maawalitsuste kätte anda, nõnda et teedeministeeriuml ei oleks muud midagi öelda kui maawalitsustele nende kawatsuste teostamiseks rahaanda.

Sarnastele maawalitsuste seisukohtadele on wastu waieldud ja näidatud, et maawalitsuste üle peab ikkagi teataw järelwalwe olema, sest ei saa kindel olla, et kõik maawalitsused teedekapitali summasid ka küllalt otstarbekohaselt kasutawad. Peale selle on teada juhtumeid, kus osa teedekapitalist ei ole maawalitsuste poolt kasutatud mitte maanteede korrashoidmiseks, waid kogunisti muuks otstarbeks.

Käesolewal kewadel aga selgus, et mõned maawalitsused on maanteede korrashoidmisel lubamata lohakust awaldanud. Nõnda näitas hiljutine teedeministeeriumi poolt korraldatud maanteede rewideerimine, et käesolewal kewadel paljud maanteed märksa halwemas seisukorras on kui paaril wiimasel aastal. Põhjuseks on, et mõned maawalitsused ei ole suutnud õigeks ajaks teehöövleid korda seada, nõnda et osa kewadisest tööajast maanteede kordaseadmisel läks kaduma.

Lugejatel on weel meeles, kuidas eelarwe arutamise ajal riigikogu komisjonis tehti maawalitsustele etteheiteid sellepärast, et nad asutawad omale töökodasid. Maawalitsuste esitajate poolt põhjendati nende töökodade wajadust sellega, et maawalitsused ei saa ilma töökodadeta läbi, sest teehöövlite remont peab kiiresti ja odawasti sündima ja see olewat wõimalik ainult siis, kui maawalitsusel on oma remonttöökoda.

Nagu näha, ei ole oma töökodade asutamine asjale sugugi kasuks olnud, waid seisukord on isegi halwenenud. Nagu kuulda, on teedeministeerium ka sellest mõnede maanteede korraldamise alal tegutsewate isikute suhtes juba oma wastawad järeldused teinud.

Järelduste tegemine toob seisukorda muidugi ainult osalist parandust. Olulisi parandusi on ainult siis wõimalik loota, kui wõetakse maawalitsuste suhtes maanteede korrashoidmise süsteem rewideerimisele.

Tahes wõi tahtmata kerkib küsimus üles, kas ei tuleks maanteede korrashoidmise alal põhjalikum reform maawalitsustes eneste läbi wiia. Selle asemel, et maawalitsuste soowide kohaselt nende õigusi laiendada, tuleks ehk neid õigusi kitsendada, nõnda et teedeministeeriumil oleks peale maawalitsustele rahaandmise kohustuse rohkem õigusi järelwalweks ka summade kasutamise alal.

Muidugi mõista on maawalitsused sellele wastu ja näeks selles jälle keskwalitsuse poolt omawalitsustele kallalekippumist. Kuid seisukord on sarnaseks kujunenud just maawalitsuste eneste süü läbi, et nende tegewust tuleb maanteede korrashoiu alal senisest rohkem juhtida ja rewideerida.

Maawalitsuste uuenduste küsimuse kaalumisel tuleks meil sellepärast arwestada wõimalusega, et ka maawalitsuste teedeosakonnad tuleksid põhjalikumale uuendusele, nõnda et teedeministeeriumil oleks rohkem meie maanteede korrashoiu kohta öelda. Maanteede korrashoidmise seisukohalt waadates wõiks see meie arwates ainult soowitaw olla.

Järjekorraline „Motta“ Lätis.

„Miljonitewõitja“ tüssas 10 Riia suurkaupmeest.

Riiast, 8. juunil. Siin on päewakorrale kerkinud järjekorraline „Motta“. Warem ilmus mõnes Riia lehes teade, et riialane Bernhard Schischko on Poola riigiloteriil wõitnud suure wõidu — 200.000 zlotti (üle 8½ milj. E. sendi). Lehed tõid ära isegi õnneliku wõitja pildi ja jutuajamise tema tulewikukawatsuste kohta.

Niiid on selgunud, et sel teatel pole mingisugust alust ja et see on hästi wäljamõeldud trikk 10 Riia suurkaupmehe tüssamiseks. Waewalt oli teade suurest wõidust lehtedes ilmunud, kui Schischko hakkas Riia ärisid külastama ja sissesostusid tegema. Majanduslise kriisi ajal, mil ärid heamelega kaupa wõlgu ja järelmaksu peale annawad, olid Schischkole kõik ärid awatud. Wõidu awwel sai ta igast ärist kaupa. Kaup anti wõlgu, mille lubas öiendada pärast wõidu kättesaamist. Kui ta ise juba hästi riides oli ja suurepärane sissesõidu muretsetud, algas tualettide ostmine naisele ja lastele. Siis taipas ta, et on wiimane aeg „kadumiseks“. Aferisti tegude paljastajaks said tema kirjad, mida ta Riiga saatis ärimeestele ja abikaasale. Wiimasele saadetud kirja oli ta eksikombel pannud ühele ärimehele määratud ümbrikusse, milles seletas, et abikaasa suwitagu mererannas rahulikult edasi ja las „need narrid“ oodata raha.

Kui see teatawaks sai, ruttasid tüssatud ärimehed Riia mereranda oma warandust päästma, kuid leidsid eest tühjad seinad. Peale kaupade on aferist ärimeestelt osanud wälja petta weel sularaha, nii et kahjusumma tõuseb hiigla suureks. Ärimehed on wihased nende lehtede peale, kes awaldasid selle kõmulise teate.

Tellige ja ostke
naiste ja meeste valmisriided
ainult kõige suuremast Eesti riide ja valmisriiete kauplusest
Karl Abel Tartus, Kaubahoov 8.

„Postimeest“ lugedes
kuulete kõik! Näete kõik nues walguses! Hakkate kõike hindama iseseiswalt

Kes igatseb kriisi?

Tööerakonnal juba „kriis filmapiiril“.

Meie laupäewast juhtkirja on paar Tallinna lehte rutanud „seletama“ ja järeldusi tegema. Kahjuks on aga juhtkirja liig omawoliliselt seletatud.

„W. Maa“ arwab kohe „kriisi filmapiirile“ kerkinud olewat. See wõib ju tööerakonna ja tema häälekandja soow olla, et kriis filmapiirile kerkiks, kuid oma soowi täideminekut „Postimehe“ juhtkirja kaudu loota ei maksa. „Postimees“ rõhutas selgesti, et käitiswanemate kui ka põllutöökoja seadusega ei peaks mitte rutatama, waid üksikuid punkte põhjalikult kaaludes, muutes ning selgitades seadus teha wastuwõetawaks, sest wastasel korral, kui talitatakse ülepeakaela, wõime tõesti politiliste üllatusteni jõuda weel enne jaanipäewa. Selleks on üksna selgeid tundemärke ilmsiks tulnud. Kuna aga kriisi kindlasti mitte ei soowita kuski pool, wälja arwatud muidugi opositsioonirühmad riigikogus, siis awaldajime ka lootust, et küsimusi seda tõsisemalt ja kaaluwamalt wõetakse. Wahepeal kuulukšegi, et esitatud eelnõudes mõnesuguseid parandusi ette on wõetud, eriti mis puutub ärewust tekitanud käitiswanemate seadusse. Kui eelnõud nõnda pärast kaalumisi ja parandusi wastuwõetawana kõju omandawad, siis kaswad ka filmapiirilt igasugused kriisid.

Oelda aga, et kõik on selge, nagu teeb seda juba teistkordselt „Kaja“, seletades, et pole muud waja kui eelnõud wastu wõtta, siis ei ole see kaugeltki mitte nõnda. Oleme seda juba laupäewal näidanud ega hakka siinkohal enam kordama. Küll aga märgitsime weel ära, et näit. põllutöökoja eelnõu suhtes teisedki lehed kaalumist nõuawad. „Päewaleht“ märgib, et põllutöökoja asjus walitsewat paks udu ja nimelt selle kohta, palju koda maksma läheb ja palju see põllumehele maksu peale toob. Üks räägib selles asjas üht, teine teist. Sama leht märgib weel, et käitiswanemate s. eelnõu üle peetud läbirääkimised on eelnõu ettepanijate ja pooldajate tunnustuse järele toonud palju selgitust ja wõimaldanud parandusi.

Sellepärast ei peaks ka „Kajal“ meie arwates mingit õigust olema „Postimehele“ ette heita „kriisitirju“, kui soowitanud oleme ärewusttekitanud eelnõusid pikemalt kaaluda ja kas wõi sügisese istungjärgumi edasi lükata. Tujukuse ja kiirustamisega ei jõuaks kuigi kaugele.

Chequersis arutati majanduskriisi.

Ametlikku Saksa-Inglise riigimeeste kohtamisest.

Londonist, 8. juunil (Trj.). Chequersis algasid laupäewal läbirääkimised Inglise ministrite ja Saksamaalt tulnud riigimeeste wahel. Dr. Brüning ja wälisminister Curtius sõitsid Chequersi pärast seda, kui nad olid osa wõtnud laupäewal wägede päraadist.

Inglise walitsuse poolt wõtsid nõupidamisest osa peaminister MacDonald, wälissekretär Henderson ja kaubandusminister Graham. Einel, mille külaliste auks andis peaministri tütar miss Ishbel MacDonald, wiibis ka Saksa saadik, Inglise mereminister, Inglise panga president, kirjanik Bernhard Shaw, sir Robert Vansittart, sir Clive Wigram, krahw Bernstorff ja sir Frederick Leith Ross. Wiimane Inglise riigikassa poolt.

Ametlikus teadaandes rõhutatakse, et Saksa riigimeeste külaskäik oli kawatsetud juba mitu kuud tagasi ja pidi aitama luua isiklikku kontakti Inglise ja Saksa riigimeeste wahel. Kohtamisel on kasutatud wõimalust sõbralikus waimus mõtteid wahetada Saksamaa ja teiste tööstusriikide praeguse seisukorra üle. Eriti panewad Saksa ministrid rõhku raskustele, mis praegu walitsewad Saksamaal ja wajadusele neile kergendust luua. Inglise ministrid omaltpoolt pühendasid tähelepanu praeguse surutise üleilmilisele iseloomule ja tema erilisele mõjule Inglismaal. Chequersi läbirääkimiste lõpul märgiti ära, et pooled on üksmeelselt jõudnund seisukohale, et üksikute riikide poolt astutawatele sammudele lisaks on tarwilikud rahwuswahelise wastastikuse usalduse elustamine, kuna majanduslik tõus on wõimalik ainult rahwuswahelise koostöö abil. Selles waimus tahatwad mõlemad walitsused wastu astuda praegusele kriisile tihedas koostöös teiste asjasthuwitatud walitsustega.

Inglise ajakirjandus Chequersi nõupidamise tulemustest.

Inglise ajakirjandus, niipalju kui ta Chequersi läbirääkimisi kommenteerib, toonitab, et seal ei ole saadud mingisuguseid lõpulikke tulemusi. „Daily Telegraphi“ diplomaatlik korrespondent arwustab ametlikku teadaannet mittemidagiütlewa sisu pärast. Arutab tähelepanu, et ametlikus teadaandes ei ole mitte kordagi tarwitatud sõna „heakstegemine“ ja sõna „wäewähendus“. Lause „rahwuswahelise koostöö tarwidusest“ olewat teksti wõetud nähtawasti meelte rahustamiseks. Kirjasaatja arwab öelda wõiwat, et Chequersis ei ole saawutatud mingisuguseid positiiwseid tulemusi. Ei ole loodud mingit kokkulepet, edasiste sammude kohta, heakstegemise maksude asjus. Wõidawat küll arwata, et mõlemad walitsused ajawad Pariisis, kui ka Washingtonis oma katsesarwed wälja, et teada saada, kuidas suhtutakse seal Saksamaa seisukorra kergendamise küsimusse.

Walitsuse häälekandja „Daily Herald“ arwab, et Chequersis on kiwi weerema pandud. Kui Chequersi läbirääkimistes siiski pettunud ollase, siis tulewat see sellest, et Chequersi kokkusaamise kohta on hellitatud ekslikke oletusi. Kokkusaamise eesmärgiks olewat olnud ainult seisukorra uurimine, mitte aga lõpulikkude plaanide wäljatöötamine. Selles mõtles olewat Chequersi kokkusaamine oma ülesande täitnud.

Läti sotside karuteene.

Sõjalaewastiku juubel paiskas nende meeled segi.

Riiast, 8. juunil. 11. ja 12. juunil pühitseb Läti sõjalaewastik oma 10 aasta juubelit. Juubelipidustused peetakse teatawasti Liibawis, millest wõtawad osa ka paljude suurriikide ja Balti riikide mõned sõjalaewad. Sel puhul on ärewusse sattunud Läti sotsiaaldemokraadid, kelle häälekandja „Socialdemokrats“ ei leia enam sõnu walitsuse sõimamiseks. Nagu lehe enese ridadest selgub, on nende ärewuse ja pahameele esile kutsunud see asjaolu, et Nõuk. Wenemaad ei olewat pidustustele kutsutud. Leht ütleb, et Läti sõjalaewastiku juubel korraldatawat peamiselt selle sihiga, et wälismaa sõjalaewad saaks demonstreerida oma jõudu Balti meres.

„Socialdemokratsi“ kirjutise peale peab waatama kui ässituskirjutisele. Käesolewal korral on nad Nõukogude lehtedest ette rutanud ja näewad „tonti“ seal, kus neid üldse olemas ei ole. Kellele see karuteene tehtud, on selge.

Punaste komandöride mahalaskmine.

Berliinis ilmuw wene leht „Rul“ teatab: Harkowis lasti 19. mail wäljakohtu otsuse kohaselt maha märtsikuul aretseritud sõjawäelased, kes kuuluisid mässulisse organisatsiooni, mille sihiks oli õhutada Ukraina punawäes sõjariistus mässu. Mahalastuid on 19, kellede nimed leht üles loeb. Tribunaali otsus ja mahalaskmised hoitawat elanikkude eest piinlikus saladuses.

Pomm G. P. U-s.

Sama lehe teatel on Kroonlinna G. P. U. osakonnas wastu 3. juunit plahwatanud mitu pommi. Kolm tšekisti on surma saanud ja paljud haawatud. Terroristidel olewat korda läinud põgeneda.

„Beronika“ seep on kõige parem!!

Murdwaras Wiru maawalitsuse esimehe korteris.

Rahasaamise lootus ei läinud täide.

Öö wastu 7. sk. tungiti Rakweres sisse Wiru maawalitsuse esimehe Karl Pajosi elukorterisse, mis asub Kadrina tee ääres asuwas maawalitsuse majas. Pajosi töökabinetis oli laua tahwli pealt ärakangutamise teel kirjutuslaua sahtlid awatud, sahtl. olewad paberid segipaisatud ja nähtawasti raha otsitud, mida aga seal ei olnud. Ilma midagi kaasawiimata oli waras tuldud teed lahkunud.

Pühapäewa hommikul kabinetti minnes selgus, et kõik kirjutuslaua sahtlid olid awatud ja nii laual olewad asjad kui ka sahtlite sisu segi paisatud. Kriminaalpolitsei ametnikkude kohalejõudmisel hakati selgitama warga külastamiswõimalusi, kuna selgus, et hommikul ärgates olid kõik uksed korralikult suletud. Tulemus oli, et waras sissepääsuks oli tarwitanud maja õhtupoolses otsas saali kohal asuwat rõdu. Pajose korter asub teisel korral, kuna ametlik maawalitsuse abiesimees Kiiwer. Et maja juures remont käimas, siis leidub seal ka redeleid. Waras oli ühe redeliteit paigutanud rõdu najale, kuid nii, et see warju läi Kiiweri akendest ja selle kaudu rõdule pääsenud. Korteris leidusid ka mitmesugused wäärtasjad, samuti oli söögitoas lahtiselt lauahõbe, kuid kõik on waras puutumata jätnud ja tuldud teed lahkunud. See on Rakweres seni tegutsenud saladuslise murdwarga järjekorraline saawutis, kust seekord aga tühjade kätega lahkus.

Õhukest, täiesti valget, üheltpoolt siledat pakkimise paberit
Sulfiiti
soovitame suurel ja väiksel viisil, palli, kilo ja poogna viisi
„Postimehe“ raamatukpls.
Tartus, Suurturg 16.

„Postimehe“ lugejad
on alati kõige uuematest sündmustest informeeritud.

Maskiga konn.

Edgar Wallace'i romaan. 16

Joshua Broad jäi selle aruande juures liikumatuks, ainult naeratus helkis tema raseerimata suunurkades.

„Aga, härra pealik, Monte Carlos peab ju raha omama!“

„Kui seda sinna on wiidud,“ ütles Dick ja jatkas: „Ma ei usu ju, et teie selle raha teisiti kui ausal teel olete saanud. Ma ainult märkisin ära, et teie äkiline tõus waesusest rikkusele, tagasihoidlikult öeldud, oli wäga tähelepanu wäärt.“

„Seda ta ka oli,“ segas ameeriklane wahele. „Ja nähtawasti on minu muutumine rikkusest waesuseni sama äkiline ja tähelepanuwäärne.“

Dick waatas oma wastas istuwale mustale hirmutisele otsa. „Teie arwate, et kui see teil wõimalik on olnud ennast senini maskeerida, see ka siis wõimalik oli, ja et teie 1917. aastal, kuigi nähtawalt armetu, siiski wõisite rikas olla.“

„See passib,“ ütles Joshua Broad.

„Eelistaksin, et jääksite respektaablemaks. Ma ei armasta ameeriklasele öelda, et ma teda maalt wälja saadan, sest see kõlab trahwina Ühisriikidesse tagasi minna. . .“

Joshua Broad tõusis püsti. „See, härra pealik Gordon on liialt armastuswäärne hoiatus ja wiibe liialt jäneda aiateibaga. Nüüdsest peale saab Joshua Broadist jälle aus seltskonna liige. Ainukene, milleks ma teid palun, oleks see, et politsei minu lubasid ära ei wõtaks.“

„Lubasid?“ küsis Dick.

„Ja, ma kannan kaht rewolwrit enesega ja aeg on lähidal, kus isegi nendest kahest ei jatku,“ ütles Joshua Broad.

Härra Maitland läheb ilusaks.

Queens Hallis oli kontsert ja meelitus, suurt wiiuldajat kuulata, oli nõnda suur, et isegi neil suwepäewadel hiiglasuur kuulajateruum täidetud oli. Seal tuli Dick Gordonile kiireloomulise õhtuse töö keskel meelde, et ka tema oli koha tellinud. Ta tundis ennast mõistatuslikkudest sündmustest narritud üliwäsinult ja oli peaaegu lootusetu nende lahendamisel. Kiri lord Farmleylt, mis täna hommikul temale oli tulnud, nõudis kiiret tegutsemist, et kadunud kaubalepingut jälle leida. See oli kiri, nagu seda raskelt ületöötanud inimene kirjutada wõib, ilma et ta enesele selle üle aru annaks, et tema kirja saajas tekitab paanika, kellele ta ometi mingisuguseid tormakaid abinõusid peale ei tohi sundida. Dick otsustas kõik mured kõrwale wisata ja kontserdile minna. Ta helistas oma garaažhi, lasi aga oma auto asemel ühe kinnise üüriauto ette sõita ja oli kümne minuti pärast üks kahesttuhandest wõlutust, kes meistermängu kuulas. Waheajal liikus ta jalutusruumis ja esimene isik, keda ta kohtas, oli politsei keskasutusest, keegi ametnik, kes tema pilgud kinni püüdis. Teine salapolitseinik seisis esikus, mis baari wiis. Kolmas suitsetas oma sigaretti jalutusruumi trepil. Parajasti helises märgukell ja Dick tahtis oma poolpõlenud sigareti minema wisata, kui üks uhke limousine auto ette sõitis, diskreetselt liwreesse riietatud teenija maha hüppas ja ukse awas. Keegi üksik härra wäljus kupeest ja Dick tundis ta otsekohe. See oli Ezra Maitland.

„Püha Mooses!“ urises keegi tema taga ja kui Dick pead pööras, nägi ta Elki tema ainukeses wanas frakis, mida ta elus kunagi selga saanud, oma taga seismas. Nad mõlemad olid ääretust imestusest otse halwatud. Sest mitte härra Maitland ainult ei sõitnud ette kui walitsew monarh hõbedaga ehitud ja lakitud kupees ja liwreeritud teenijaskonnas, waid ka wana mees kandis eeskujulikku frakki, mis oli õmmeldud kõige wiimaste moeseaduste kohaselt. Tema habe oli paari tolli wõrra lühenenud, ja tema plekkideta walgel westil rippus raske kuldkett. Ohtumantli rinnaesisel ilutses kameelia ja ta kandis ilma kõige lähkwamat silindrit, samuti elegantsemat jalutuskeppi eebenipuusi ja elewandiluust, millele ta käigul ennast toetas.

„Siidsukad! — lakk-kingad! — Minu Jumal, waadake ometi teda,“ kogeles Elk.

Hiilguse kehastus läks neist mööda ja läbistas jalutusruumi.

„Ta on lolliks läinud“ sosistas Elk õõnsalt. Dick wõis oma kohalt miljonäri waadelda. Ta istus programmi teise osa kestes kinniste silmadega seal. Iga loo järele aplodeeris ta oma hiiglasuurte walgesse kinnastatud kätega. Dick oli kindel, et ta magas ja alles käteplagin teda äratas. Ühekorraga leidis ta, kuidas wanamees haigutust alla surus. See oli Elgarsi wiulisontserdi teises osas, mis imetluswäärse edasiandmisega kõiki kuulajaid köitis.

Kui kontsert lõpul oli, waatas Maitland nagu pelglikult enese ümber ringi, nagu kaheldes, kas kõik püsti tõusewad. Siis tõusis ka tema ja sammus wälja.

„See on rikas Maitland,“ kuulis Dick ühte härrat ütlewat. „Ta on nüüd Cauzi printsimaja Berkeley Square'il ostnud.“

Elk tuli tagasi weel teiste uudistega üle keemas.

„Mida teie arwate wana Maitlandi muusikatundmisest, pealik Gordon? Noh, ta on järgmise hooaja igale suurele kontserdile koha juba ette tellinud. Sekretär tuli täna selle ülesandega. Ka see ei olnud wähem segamini löödud ja ta pidi täna õhtuks ühe laua Heronsi klubis kinni panema.“

Elki nägu oli kogu selle teate kestel surmtõsiseks läinud. Ta andis ühe oma saatjale märku.

„Mitu inimest on tarwis, et Heronsi klubi rünnata?“ küsis ta.

„Kuus,“ oli otsekohene wastus. „Kümme, et wallutada ja kakskümmend, kui päris halwasti läheb.“

„Wõtke kolmkümmend,“ ütles Elk.

Klubi nägi wäliselt päris silmapaistmatu, aga kui oldi kord tema kinniste uste ja kokkutõmmatawate ceesriiete taga, siis unustati kindlasti waewane ja sünge wäljanägemine. Luksuslik käik, paksude waipadega kaetud ja mahedalt walgustatud, wiis tantsusaali ja restoraani. Dick ootas direktorit ja imetles uksel seistes saali rikkust. Lauad seisid piklikus nelinurgas poleeritud põrandal, ühelt galeriilt tulid neegriorkestri helid ja kesk kokkuhoitud ruumi tantsis tosin paare ja helksusid stakatomeloodia närwepiitsutawal rütmil.

„Kullatud ebawoorused!“ wiskas Elk kahtlustawalt. „Tahaksin teada, mida siin häbematuseks peetakse toitu küsides. Seal on ju meie Metuusalem.“

Metuusalem istus saali parema laua ääres. Tema paljas pealagi läikis kristallühtri walguses ja sügawamas warjus sulas tema patriarhihabe lumiwalge rinnaesisega nõnda, et Dick teda silmapilgu wältel äragi ei tundnud. Tema ees seisis suur klaas õlut.

„Ta joob! Ta on siiski inimlik,“ ütles Elk.

Direktor Hayn tuli sinna, sõbraliku naeratusega ja püüdis igate meelepärane olla. „See on ootamatu austus, härra pealik,“ ütles ta. „Teie soowite, et ma teid sisse lasen? Aga, minu härrad, see ei ole ju sugugi tarwilik. Iga aukraadiga politseiohwitser on minu klubi auliige.“

Ta kõndis öiendades ees, wiis neid laudade wahele ja leidis ühe tühja looshi. Oli külalisi, kelle näod uute külaliste nähes pilwe läksid. Üks wähemalt neist hiilis wälja ja seda ei olnud pärast enam näha.

„Meil on täna õhtul wäga peened külalised,“ ütles Hayn ja õõrus käe. „Siin on lord ja lady Belfin, see härra seal suure habemega on rikas Maitland, ja tema sekretär on samuti siin.“

„Johnson?“ küsis Dick üllatunult. „Kus ta istub?“

Seal märkas ta juba ümmarikku filosoofi. Ta istus ühes kauges nurgas ja nägi omas wanamoelises frakis silumatu ning õnnetu wälja. Nii nagu ta seal ühe istme nurgal istus, tegi ta piduliku ja kohkunud näo ning hoidis käed laual.

„Minge sinna ja tooge ta siia,“ sosistas Dick Elkile. Elk marssis tantsupaaride keerutusest läbi ja jõudis härra Johnsoni juurde, kes wabastatult temale otsa waatas ja temal nii tugewalt kätt raputas, nagu oleks Elk teda mahajäetud saarelt päästnud.

„Oli armas teie poolt mind üle tuua,“ ütles Johnson, kui ta Dicki terwitas. „Ma ei tunne end siin kaugeltki kodusena. See olgu minu esimene ja ja wiimane siinkäik.“ Ja ta waatas wäikest seltskonda wastasolewas looshis. Gordon oli neid juba sisse astudes ära tundnud. Seal olid Ray, oma toreda, mas tujus, — Lola Bassano, uhkelt ja ekstsentriliselt riietatud ja massiiwne eks-pokisija Lew Brady. Johnson wiipas pikkudega wanale Maitlandile.

„Kas ei ole see ime?“ küsis ta sosistades. „Ühel ainsal päewal on ta oma eluwiisi muutnud. Ostab maja Berkeley Square'il, kutsub armee rätsepaid, saadab mind wälja teatrikohta tellima, ostab kalliskiwe! Ma ei saa aru temast,“ otsustas ta pead raputades. „Pealegi kui ta büroos täiesti muutumatu on. Seal on ta weel ikkagi sama wana ihnuskael. Ta tahtis, et ma ka tema eraasju peaksin juhtima, aga ma ei wõtnud seda omaks. Mis mind kartma paneb, on ainult see, et ta ka mind wõib minema saata, kui ma nõus ei ole. Ta on sellel nädalal õieti wäljakannatamatu. Küllap Ray teda juba nägi?“

Ray ei olnud oma endist ülemust weel silmanud. Ta oli liialt sõpradest piiratud, et sarnases elegantses ümbruses Lolaga ühes olles mõnda hurwi tunda wäljaspoole ennast wõi tema hellitamise objekti.

(Järgneb.)

Külaliste päew Tartus.

Soome ajakirjanikud ringreisil, Läti külalised läbisõidul.

Esmaspäewa lõunase kiirrongiga sõitsid Tartust läbi külalised Lätist: Läti-Eesti ühingu liikmed eesotsas minister A. Alberingsiga, Eesti saadiku minister E. Wirgo saatel. Kahjuks ei täitunud lootused, et külalised, esitajad Läti silmapaistwamate riigimeeste, seltskonna- ja majandustegelaste, kunsti ja teaduse ringidest, läbisõidul wõiwad pool päewagi Tartus peatuda. Kodus ootawad ülesanded sundisid peatumiset Tartus loobuma.

Siiski wõidi kiirrongi weerandtunnilist peatust ära kasutada olewate soojade sidemete kinnitamiseks. Tartu jaamas olid külalisi tewitamas Eesti-Läti ühingu esimees prof. Piip, Tartu linnapea abi A. Mõru, ülikooli prorektor prof. Koppel, „Pallase“ direktor A. Starkopf, Naiskodukaitse esinaine pr. Saral ja palju teisi ametlikke esitajaid ning Läti-Eesti sõpru. Rongi saabumisel wahetatakse südamlikke tewitusi, mis kahjuks peawad ühtlasi saama lahkumissõnadeks ja jällenägemissoowideks. Prof. Piibu ja Läti end. rahaministri ning silmapaistwa majandustegelase Behrsini isiku läbi tewitawad üksteist soojalt Eesti-Läti ja Läti-Eesti ühingud, kelle eesmärkide saawutamiseks on külaliste sõit Eestisse wiinud suure sammu edasi. Tartu tewitusi ütleb külalistele linnapea abi A. Mõru. Naisesitajad annetawad külalistele roose.

Meeldiwa üllatusena kajab jaamahoones ootamatult Läti lauljate mehine ja ilus laul: Läti rahwusooperi lauljaist koosnew kahekordne meeskwartett pakub tartlasile külalisti ,tulles koos teiste külalistega Läti saatkonna uue maja sisseõnnistamiselt Tallinnast.

Läti külalised ühes wastuwõtjatega läbisõidul Tartu jaamas.

Soome ajakirjanikud külaskäigul „Postimehe“ toimetuses.

Juba manitseb aga aeg ärasõidule. Jaamaesisel külaliste wagunil ees wahetatakse wiimaseid südamlikke käepigistusi. Juba liikuwalt rongilt lehwitawad külalised Tartule. Läti lauljate lahkumislaul kostab weel üle rataste mürinast. Loodame neid peatselt kuulda Läti rahwuslikul laulupeol!

Soome ajakirjanikud.

Hommikuse rongiga jõudsid Narwast tulles Tartu soome ajakirjanikud. Nemad sõidawad Eestis ringi peaasjalikult selleks, et tutwuneda Eesti suwituskohtadega. Käiakse N.-Jõesuus, Pärnus, Haapsalus jne. Tartus peatuti möödasõidul. Siin waadati Raadi muuseumi, ülikooli peahoonet jne. Muuseas külastasid wennasrahwa ametiwennad ka „Postimehe“ toimetust. Tehti wäike ringkäik toimetuse ja trükikoja ruumes ja lõpuks pildistati. Külaliste kaudu oli soome ajakirjandus esitatud üle kogu Soome. Oli sulemehi Helsingist ja Hämeenlinnast, Turust ja Kuopiost, Oulust ja Sortawalast, Satakunnast, Porist ja Lahtist; oli kodanliste ja sotsialistlikde lehtede esindajaid, ei puudunud ka rootsi wähemusrahwuse lehtede esindajad ja lapualaste „Ajan Sana“ mees.

Kell 5 p. l. olid külalised palutud kohwile Soome konsuli O. Rütli kodusse.

Daani üliõpilaskoor saabub täna Tallinna.

Sõidab kesknädala õhtul Tartu.

Täna peale lõunat jõuab Helsingist Tallinna 42-liikmeline daani üliõpilaskoor, eesotsas kuningliku kapellmeistri Joh. Hye-Knudseniga, et külastada ja sõprussidemeid luua eesti üliõpilaskonnaga. Kuna külalised wiibiwad Tallinnas ainult ühe öö ja päewa, siis ei ole neil ajapuudusel wõimalik esineda suurema kontserdiga. Et koorilaulu armastajatele wõimaldada kuulda head laulu, on koor nõusolekut awaldanud ühetunniliseks esinemiseks teisipäewa õhtul kell 9 „Estonia“ sinises saalis, millest sissetulek läheb Eesti Punase Risti heaks.

Kesknädalal on ette nähtud wisiidid riigiwanemale, Tallinna linnapeale, tutwunemine linnaga, Piritaga ja Kosega. Õhtul sõidab koor edasi Tartu. Koor on asutatud 1839. a. ja selle eesotsas on seismud kuulsad daani muusikamehed.

Läti piiril tahetakse piiriwalwe kaotada.

Ministritewahelises komisjonis on kaalumisel olnud piiriwalwe kaotamise küsimus Eesti-Läti piirilt. Nagu kuulda, tekitatwat see küsimus komisjonis teatawaid lahkumineküid arwamistes. Osa walitsuse ringkonnast pooldab piiriwalwe kaotamist Eesti-Läti piirilt, kus selle tõttu oleks wõimalik saawutada suuremat kokkuhoidu piiriwalwe kuludes. Sise- ja kohtuministeeriumi seisukoht olewat aga hoopis wastupidine. Juhtumisel, kui alaline piiriwalwe kaotatakse, jääksid Eesti-Läti piirile tegutsema ainult üksikud piiri tollipunktid tähtsamates käimiskohtades.

Selgitust on tarwis!

Mis arwata käitiswanemate seadusest.

N. n. käitiswanemate seadus, mille eelnõu praegu riigikogu wastawas komisjonis arutusel, on asjaomastes ringkondades laialdast huwi äratanud ja kohati isegi meeli ärewile ajanud. Wiimased teated kõnelewad küll õige suurtest muudatustest, mis komisjonis juba tehtud, samuti on kuulda weel uutest muudatustest.

Selle kõige kohta on tarwilik täielikku selgust saada, et kawatsetawat uut seadust wastawalt hinnata. Selles mõttes on korraldatud teisip., 9. juunil kl. ½9 õhtul „Postimehe“ ruumides rahwaerakonna Tartu osakonna kõnekoosolek, kust kõik rahwaerakonna liikmed wõiwad osa wõtta.

Kõnesolewa seaduse mõtet ja tema üksikasju selgitab ülewaatlikult kaub.-tööstuskoja Tartu osakonna sekretär adw. R. Treufeldt. Referaadile järgnewad läbirääkimised.

„Rõhuküla poisid, kampa!“

Kahe küla kaklejad kohtu ees.

Laupäewal oli Tartu-Wõru rahukogus arutusel Tähtwere walla kahe küla, Nõgiaru ja Rõhuküla poiste kakelusprotsess.

Nimetatud kahe küla poisid kandsid wihawimma üksteise wastu juba pikemat aega ja sageli oli ka kokkupõrkeid, kus kord üks ja teinekord teine pool kannatada sai. Nii läksid läinud kewadel Rõhuküla poisid, eesotsas Eduard Nahkroga, Libliku talu tantsupeole, kus nad kaasawõetud nuutidega eesolewaid Nõgiaru poisse laiaki peksid. Teiste hulgas aeti taga ka Nõgiaru külas teenitwat Ernst Hansmanni.

Sama aasta jügisel norisid wennad Eduard ja Oskar Nahkrod Tartus tüli Nõgiaru külapoisi Hugo Johansoniga, kes aga politseikordniku kohale kutsus ja rahurikujad laskis arestimaija toimetada.

Umbes nädalapäewi hiljem korraldas Keeri rahwaraamatukogu selts Keeri asunduses asuniku Andres Puusepa elumajas maskipeo. Sama päewa hommikul olid Luukase talus metsajuurimise talgud, millest wennad Nahkrod ja teised osa wõtsid. Hiljem läksid nad Keeri asundusse maskipeole, kusjuures Eduard Nahkro talust juure teatapmise noa oli salaja kaasa wõtnud. Teel tõendanud wennad Nahkrod, et tulewat suur kakelus. Selleks otstarbeks lõiganud August Sikk tee äärest enesele ka kepi.

Rõhuküla poisid tormasid rüsinal piduruumi, kus nad alul endid rahulikult ülewal pidasid. Warsti aga hüüdis teiste ninamees Eduard Nahkro: „Rõhuküla poisid kampa.“ Hüüde peale kogunes Eduard Nahkro ümber kaaslasi, kes kõik kaigastega warustatud olid. Salga etewõtja asus Ed. Nahkro; kes ühes käes kaigast ja teises suurt teatapmise noga wiibutades rünnakut algatsid. Nõgiaru küla poiste peksmiset wõtsid osa Eduard ja Oskar Nahkro, August Sikk ja Hermann Paawel. Rõhuküla poistele wastasid Nõgiaru poisid toolide ja kaigaste loopimisega. Lõpuks õnnestus Nõgiaru poistel Eduard Nahkro käest pussi maha lüüa, mille peale Rõhuküla mehed peomajast wälja jooksid ja põgenesid.

Kohe peale nende lahkumist leiti maja trepi kõrwal maas wäheste elumärkidega Nõgiaru küla poiss Ernst Hansmann. Ta toimetati Meeri lastekodu arsti juure, kes aga juba surma konstateeris.

Hansmannile surmawa wigastuse tekitamise pärast wõeti wastutusele wennad Nahkrod, Aug. Sikk ja Hermann Paawel. Neist oli Aug. Sikk leidmata, mispärast kohtus arutusele tuli ainult kolme ülejäänud süüteod. Wiimased kolm selgitasid eeluurimisel, et Aug. Sikk rääkinud neile, et ta löönud kellelegi kaigaga pähe, nii et see pärast hakanud neljakäpukile roomama.

Kohtus kuulati üle ligi 30 tunnistajat ja asjatundja dr. G. Rooks. Kaitsjatena esinesid Nahkrotel adw. Treufeldt ja H. Paawelil adw. Jürmann. Süüdistus oli tõstetud ettekawatsetud peksmise pärast, mille tagajärjeks peksetu surm. Süüalused ähwardas sellepärast kuni 8-aastane sunnitöö. Kohus leidis, et siin on tegemist wastastikuse kakelusega, mispärast kumbki Nahkro mõisteti 3 kuuks ja Herm. Paawel, kes alaealine, 7 päewaks aresti. Ed. Nahkro on „istunud“ eeluurimise all 6 kuud, wiimasel ajal oli kautsjoni wastu waba.

Asunikkudele inwentari laenu andmine maapanga kätte.

Asunikkudele inwentarilaenu andmine ja walitsemine, mis seni oli Rahwapanga korraldada, toimub niüdsest peale Maapanga kaudu. Inwentarilaenu, s. o. laenu põllumajanduslikku inwentari muretsemiseks, wõiwad saada need asunikud wõi asunikkudest moodustatud ühisused, kes riiklikust tagawarast wäikemajapidamiseks eraldatud maakohta kasutawad wähemalt 6 a. rendilepingu alusel. Inwentarilaen on 6 aasta kestusega ja 6-protsendiline. Laenu tagasimaksmine algab järgmisel aastal peale laenu wäljaandmist. Tagasimaksmine sünnib ühesuuruste ½-aastaste tagasimaksude näol, mille tähtpäew 1. mail ja 1. nowembril. Laenu antakse neile, kes wähemalt 2 käemehe wastutusel wõi laenusaaja kinniswara pantimisel riigille.

Käesolewa aasta piiratud summade juures antakse laenu esimeses järjekorras neile asunikkudele, kes on saanud maakoha kasutamiseks 1931. a. Laenusoowijad wõiwad laenu soowiawaldused esitada kas kohalikule ringkonnawalitsej. wõi otsetced Maapangale. Awaldusele tuleb ligi lisada ringkonnawalitseja tunnistus rendilepingu kestuse ja warem saadud inwentarilaenu kohta, kui seda on juba saadud, ning ringkonnawalitseja wõi wallawalitsuse tunnistus käemeeste waranduslikku seisu kohta.

Õnnetus sindlilõikusel.

Laupäewa õhtupoolikul juhtus Wana-Antsla wallas Kraawil raske õnnetus. Nimelt oli A. Trageli juures käimas katuselaastu löömine. Sindlimasina juures tahtis Tragel rihma jalaga paigale asetada, kuid sealjuures jäi ta rihma wahele. Jõumasina hooratas wirutas õnnetu kahel korral ümber ratta, mille järele ta raskete wigastustega maha kukkus. Tragel on meelemärkusele tulemata ja elulootused puudumad. Arst konstateeris kasket peaaju põrutust, millele arwatawasti järgneb surm.

Põllumajandusteaduskonna ja E. Agron. Seltsi seisukoht põllutöökoja küsimuses.

Esitatakse täna riigikogu komisjonile.

Põllutöökoja seaduseelnõu oli möödunud laupäewal Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna koosolekul arutusel.

Nimelt saabus teaduskonnale riigikogu üldkomisjonilt kiri, milles teatatakse, et üldkomisjon wõimaldab põllumajandusteaduskonnale oma arwamise awaldamist käesolewas küsimuses. Kuigi ülikooli seisukoha teadasaamist nähtawasti otsekohe tarwilikuks ei peetud, oli teaduskond siiski arwamisel, et tema kohus on antud wõimalust ära kasutada.

Kuuldawasti on teaduskond põllutöökoja küsimuses oma seisukoha wõtnud, mis teisipäewal riigikogu komisjonile teatawaks tehakse.

Põhimõttelikult terwitades põllutöökoja ellukutsumist, leiab teaduskond, et eelnõu üksikasjades põhjalikumat sõelumist wajaks selleks, et üksikuid osasid üksteisega paremini kooskõlla wiia ja wälja arendada.

Eriti peab teaduskond tarwilikuks toonitada, et maa-ala normi, mis wõimaldab osawõttu põllutöökojast, tuleks alandada nii, et kojas olekside esitatud ka neid maakasutajaid, kelle käes on alla 5 hektaari maad.

Teiseks soowitab teaduskond laiendada kutsutawate kõrwalalade arwu nii, et aianduse kõrwal olekside esitatud ka teised majandusliselt õige tähtsad alad, nagu näit. linnukaswatus, osalt ka kalandus jne.

Pühapäewal arutas põllutöökoja seaduseelnõud Eesti Agronoomide Seltsi juhatus. Arwesse wõttes, et üldkoosol. kokkukutsumine aega wõtaks, käesolewal juhusel aga soowit. on küsimust kiires korras arutusele wõtta, otsustas juhatus end selleks puhuks täiendada rewisjoni komisjoniga, E. Agron. Seltsi Tallinna esitusega. Peale selle oli koosolekust osa wõtma palutud põllutööministeeriumist hra Rubel.

Sellel koosolekul wõeti samuti wastu motiweeritud seisukohad, mis juba homme riigikogu komisjonile üle antakse.

Kuuldawasti asuti siingi põllutöökoja suhtes põhimõttelikult jaatawale seisukohale.

27. skp. on kokku kutsutud E. Agron. Seltsi üldkoosolek, kus küsimus weel kord arutusele tuleb.

Chemnitzis tänawawõitlused.

Kommunistide ja rahwussotsialistide järjekorralised lahingud Saksamaal nõudsid inimohwreid.

Töötatöölised ei rahune.

Berliinist, 8. juunil. Saksamaa tööstuslinnas Chemnitzis oli tõsiseid uulitsawõitlusi kommunistide ja rahwussotsialistide wahel. Wiimastest sai 2 surma ja 5 raskesti haawata. Kergemalt haawatuid on paarkümmend. Politsei seadis korra jalule. Suur hulk kommuniste wangistati. Kokkupõrge oli pärast rahwussotsialistide koosolekut, millest wõttis osa üle 35.000 isiku, nende hulgas ka Hitler ise. Koosoleku ajaks oli kogu politsei mobiliseeritud. Päewa ajal suutis politsei korda hoida, kuid öösel kogunes kommunistide wõitlussalk kommunistliku erakonna raamatukogu ruumi. Pühapäewa hommikul kl. 5—6 wahel tulid kommunistid uulitsale ja tungisid rahwussotsialistidele kallale. Rahwussotsialiste pilluti kiwidega. Hitleri mehed jooksid kommunistide majale tormi. Siin saidki nad oma suured kaotused. Niipea kui politsei jõudis kohale, awas ta tule. Mitu kommunisti sai haawata. Kommunistide maja piirati ümber ja selle „garnison“ — 80 meest — wangistati.

Ka teistes linnades on olnud uusi töötatööliste meeleawaldusi ja rahutusi. Rahutused olid eriti tõsised Düsseldorfis, kus on purustatud kaupluste ja kohwikute aknaid.

Hamburgist teatatakse: Kommunistid tahtsid suurt meeleawaldust toime panna. Politsei sai aga neid takistada. Kommunistide ja rahwussotsialistide wahel oli äge lööming. 17 isikut wangistati.

Pooletunniline maawärisemine.

Kolle Põhjameres.

Londonist, 8. juunil. (Trj.) Maawärisemine, mis Inglismaal pühapäewa hommikul ärewust sünnitas, oli laia ulatusega. Ta on tuntaw wäga paljudes kohtades kogu Inglismaal, eriti Kesk-Inglismaal ja kagupoolsel kui ka loodepoolsel rannal, samuti Londonis, kuid ka Schotimaal. Teated Brüsselist näitawad, et ka seal ja paljudes teistes linnades Belgias on maapinna tõukeid tuntud.

Esimene maa-alune tõuge oli kell 0.26 ja kõige tugewam tõuge oli minut hiljem. Selle tõuke juures oli seismograafide häire sedawõrd tugew, et nad lakkasid registreerimast. Maawärisemine kestis ligikaudu pool tundi. Kew ja Brüsseli seismograafijaamad on wälja arwestanud, et maawärisemise keskkoht asus Põhjamere all 10—30 miili Inglise rannast, Hulli lähedal. Seekordne maawärisemine on kõige tugewam, mis kunagi registreeritud Kew seismograafia jaama läheduses. Siiski on tõuked sünnitanud ainult wõrdlemisi wäikest kahju. Inimesed ei ole wiga saanud, wälja arwatud mõned närwiwapustused. Kõige tugewamalt oli maawärisemine tunda Lowestoftis, Inglismaa idarannal. Seal wappusid majad tugewasti, inimesed kohkusid magamast üles ja mõned korstnad ning müürid on kokku warisenud. Inimesed põgenesid tänawatele ja linnas wõis näha ärewaid stseene.

Ka Prantsusmaal.

Pariisist, 8. juunil. Pühapäewa hommikul tunti mitmes kohas Põhja-Prantsusmaal maawärisemist. Lille'is ja ümbruskonnas rappusid majad nii tugewalt, et magajad paisati wooditest wälja. Cherbourgis ja Bretagne'is oli samuti maa-aluseid tõukeid tunda. Kogu Bretagne'is käis maawärisemisega kaasas õudne maa-alune mürin.

Kaks Rooma siiski waenujalal.

Pariisist, 8. juunil. Nagu Roomast teatatakse, katkesid läbirääkimised Itaalia walitsuse ja Watikani wahel. Wõimalik, et selle järeldusel diplomaatlikud suhted katkewad.

Wõrumaa laulupidu ei õnnestunud.

150.000-sendiline puudujääk.

Wõrumaa laulupidu „Kandle“ 50 aasta juubeli puhul algas laupäewal teatrietendusega, millest wääriliselt osa wõeti.

Pühapäewal külma, kuid siiski kuiwa ilma tõttu kogunes lauljaid kui ka kuulajaid Wõrru. Kuna pidi tulema 1200 lauljat, tuli kokku tegelasi ainult 500 ümber. Peale proowi pühapäewa hommikul oli hommikuetendus Kandles, millele järgnes õhtupoolikul kl. ½3 rongikäik läbi linna. Rongikäigust wõttis osa 18 segakoori, 4 meeskoori ja 4 orkestrit. Rongikäik peatus maawalitsuse ees, kus lühikese terwituskõnega pöördus maawalitsuse esimehe poole seltsi esimees J. Jaason. Järgnes teine peatus linnawalitsuse ees, kus terwitati linnapead, millele wiimane wastas.

Katsewõistluste teine päew.

Kergejõustiku katsewõistlusi ei täitnud täiel määral nende peale pandud lootusi, sest ka teine wõistluspäew ei suutnud millegagi üllatada. Saawutati rida häid tagajärgi, kuid erakorralist juit midagi. Wõib olla oli siin omajagu süüdi ka jahedal ilmal, mis ei laskmud meestel wiimast wälja panna.

100 m jooksus wõidab E. Labent kergelt, aeg 11,4;; teiseks jääb üit — 2½ m taga ja kolmandaks Allender. Sel alal ülesantud E. Rähn ei wõistelnud kaasa ning loobus ka 200 m jooksust, kuuldawasti põhjusel, et tolle eelmisel päewal 110 m tõkkejooksus „liiga“ tehtud.

1500 m jooksu alustawad wiis meest. Alul weab L. Soonberg, jüs Prost kuni lõpuni. Kõwa rebimine on Koidu ja Jürlau wahel. Wiimasel sirgteel möödub Koidu tugewa spurdiga ning teeb taja eelmise päewa kaotuse. Soonberg ja Anon ei lõpeta. Hiljem selgub, et Prost on kahel kurwel seespoolt jooksnud, mispärast tema jooks tühistatakse. Prosti aeg — 4.12,2; ametlikult on aga esimene A. Koidu — 4.19 ja teine Jürlau.

200 m jooksus konkureerituad üit ja Allender. Esimese aeg 24,7, teisel 26.

10.000 meetrit jooksewad K. Laas, O. Waldner ja J. Anon. Kaks esimest teewad wiimasele 4 ringi jõsse. Kõik näisid jõuga kokkuhoidlikud olewat, sest lõpetati umbes 400 m tempoga. Esimene K. Laas — 35.19,7; teine O. Waldner — 35.56,2; kolmas J. Anon.

Kõrgushüppes wõistleb neli selle ala tuntud meest. Wõidab Klein — 1,75, mis saawutatud esimese hüppega Osborne'i stiilis. Teiseks jääb G. Sule — 1,70. 1,65 m saawutatwad G. Rohi ja Kalm, kusjuures esimene lootwutab wahehüppeid tegemata kolmanda koha Kalmile.

Teiwashüppes tuleb esimeseks H. Michelson, teiseks Lepp, kolmandaks Niggol, kõigil 3,30 m; neljandaks jääb G. Sule — 3.20 m.

Kettaheites saawutab N. Feldmann 43,96 m; A. Niggol — 41,26; Ilwes — 39,74 ja Wüding 38,45 m.

Odaheites jääb G. Sule seisma 59 meetrile, teine Tamm — 51,67 ja kolmas Ilwes 48,50.

Treffneristid kohtawad Kalewiga.

Teisipäewa õhtul kell ½7 kohtawad Tammewälja staadionil Tartu Kalewi ja Treffneri gümnaasiumi jalgpallimeeskonnad. Gümnasistid on kõik linnapoiid ja kawatsewad meeskonna koos hoida kogu hooaja kestel.

Üldkooride kontsert „Kandle“ aias algas kl. ½5, millest osa wõttis publikuna umbes 150 inimest. Laulud härra P. Laja ja K. Püsepa juhatusel kõlasid keskpäraselt, kuid oli märgata, et puudus waimustus ja hoog, mida mõjutas ilm. Õhtusest teatrietendusest oli osawõtt elawam, kuid „Kandle“ seltsi kassale ei suutnud see parandust tuua. Laulupidu andis puudujäägi seltsile esialgsete kalkulatsioonide järele umbes 150.000 s. suuruses.

Prantsuse uus saadik esitab wolitused kesknädalal.

Uus Prantsuse saadik André Buére esitab oma wolitused wälisministrile kesknädalal kell 12 päewal. Esitamine sünnib Kadrioru lossis.

Riigiwanem wõttis eile wastu Mendelsohn & Ko panga esitaja dir. Gärtneri.

Põllumajandussaaduste hindade langus.

Maailmaturul hinnad sõjaeelseteest madalamad.

Kahtlemata on põllumajanduse kriisi üheks peamiseks põhjuseks põllumajandussaaduste hindade suur langus, nii hästi sisetturul kui ka välisturul. Mõnel põllumajanduse alal on see langus nõnda suureks ajutunud, et produtseerimine on peaaegu täiesti võimatuks saanud.

Kui palju on meie põllumajandus maailmaturu hindade languseega kaotanud, selle kohta puudumad andmed. Ei ole aga kahtlust, et ainult paari viimase aasta kohta tervest see kaotus mitu miljardit senti välja. Nõnda on näiteks lugu võiga, linaga, metsamaterjaliga jne. Lina on aga hinnas nõnda langenud, et möödunud aasta saagist on paljudel põllumeestel lina veel müümata ja sellega on meie lina väljavedu eelmiste aastatega võrreldes kohutavalt langenud.

Põllumeeste poolt on mitmel korral selgitatud, et praegu on meil põllumajandusesaadused odavamad kui enne maailmasõda. Suur osa aga nendest artiklitest, mida põllumees ostab, on hinna poolest aga kõrgemad. See ongi põllumajanduse ajutanud raskeste seisukorda.

Kuidas põllumajandusesaaduste hinnad on aastate jooksul muutunud, selleks on huvitav ülevaade ilmunud ajakirjas „Põllumajandusturg“. Toome selleks ülevaatlikuks kirjutiseks mõned iseloomustavad väljavõtted, et näha, kuidas on tõeliselt põllumajandussaaduste hinnad maailmaturul ja ka meil sisetturul muutunud.

Hindade tõus maailmasõja ajal.

Viimase 10 a. jooksul enne sõda kõlinesid maailmaturul põllumajandussaaduste hinnad ligemalt 20 protsent. võrra. Sõjaga tekkis üldine suur hindade tõus, mis jõudis haripunkti 1918.—20. a. ja kunas olid näiteks Ameerikas hinnad ligi 200 protsent. sõjaeelseteest hindadest kõrgemad. Järgmistel aastatel kuni 1922. a. langesid hinnad kiiresti, nõnda et nad mõnel maal ületasid ainult wähe sõjaeelseid hindu. 1922.—28. a. olid hinnad wõrdlemisi ühtlased. Alates aga 1930. a. teisest poolest, läksid hinnad maailmaturul kiiresti alla ja on praegu madalamad sõjaeelsest tasemest.

Nisu- ja rukkihindade langus.

Maailmasõja järele on terawili odawnenud kõige enam ja hinnad on langenud kaugelt alla sõjaeelse tasapinna. Nisu- ja rukkisaagid on viimasel kahel aastal nõnda head olnud, et saagi mahutamine on olnud enam kui raske. Nisutagawarad näitawad viimaseil aastail järjekindlat tõusu. Nõnda näit. oli 1926. a. tagawaras 311 milj. bushelit nisu ja 1931. a. juba 630 milj. b. Selle tagajärjel on nisuhinnad wäljaweoturgudel üle ühe kolmandiku madalamad sõjaeelseteest hindadest.

Ka rukkisaak on viimastel aastatel ületanud tarwituse. Möödunud aastal ületas rukkisaak wiimase 5 aasta keskmise saagi 12 protsent. wõrra. Hinnad on langenud samuti nagu nisulgi üle 30 protsent. sõjaeelseteest hindadest.

Kaera-hinnad on langenud maailmaturul wähem. Kuid siiski ulatub mõnel pool hindade langus üle 40 protsent.

Loomasaaduste hinnad

on maailmaturul langenud samuti sõjaeelsele tasemele ning osalt isegi madalamale. Kuid üldiselt on siin hindade langus terewiljahindadest wähem.

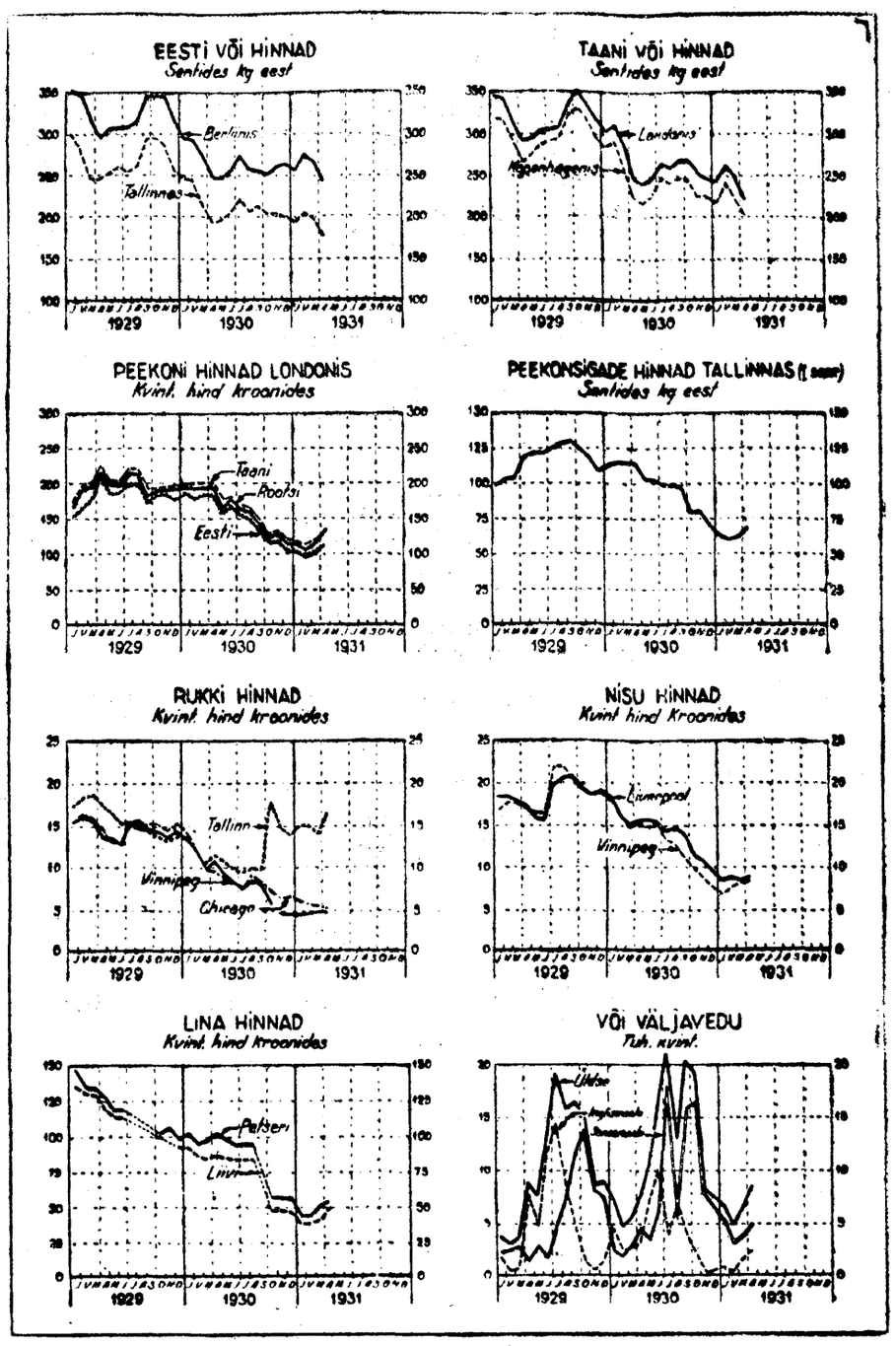

Põllumajandussaaduste hindade liikumine.

Piimasaadused

on odawnenud eriti viimastel kuudel. Aasta alul olid nad weel ligikaudselt sõjaeelsel tasemel, kuid aprillis on nad juba alla selle. Wõrreldes wõihindade kõrgeseisuga 1928. a., käesolewa aasta aprillis olid nad madalamad: Taanis 36 protsent., Londonis taani wõi 36 protsent., u.-meremaa wõi Londonis 36 protsent. ja austraalia wõi 34 protsent.

Linahinnad

seisid kuni 1929. a. suhteliselt tunduwalt kõrgemal kui muude põllumajandussaaduste hinnad. Käesolewa aasta esimestel kuudel on aga ka need jõudnud maailmaturul alla sõjaeelse taseme. 1913. a. maksis lina Riia Z. K. Londonis 35 ingl. naela tonn ja käesolewa aasta weebruaris makseti samast sordist 31,3 ingl. naela, kega 11 protsent. alla sõjaeelse hinna.

Terawiljahinnad Eestis

on sõjaeelsest tasapinnast tunduwalt kõrgemad. Nõnda maksis 1913. a. rukis Tallinna turul 100 kg 11,1 kr. ja 1931. a. märtsis 13,9 kr., pehme nisupüüd 31,6 kr. ja 42,0 kr., õlleoder 11,4 ja nüüd 19,8 kr. 100 kg.

Liha on siseturul, wõrreldes sõjaeelsega, odawnenud kõige enam. Märtsis, millal lihahindade seis oli madalaim, on alla 1913. a. hinna sealiha 31 protsent. ja weiseliha 37 protsent.

Piimasaadused on odawnenud wähem. Wõihind suurmüügil oli märtsis 4,6 protsent. alla sõjaeelse ja piimahind 28 protsent.

Kuidas wiimastel aastatel on põllumajandussaaduste hinnad niihästi maailmaturul kui ka siseturul langenud, seda näeme kujukalt joonisest. Selgub, et iseäranis on suur hindade langus olnud läinud aastal, ja et praegu nad on üldiselt palju madalamad läinud aasta hindadest.

Asendamatuid kunstiaardeid tuleroaks.

Lähemat katastroofilisest tulesõnnetusest Münchenis.

Münchenist, 7. juunil. Mündheni klaaspalee mahapõlemine ühes Saksa romantikute näituse wäljapanekutega on otse rahwuslikuks kaotuseks kujunenud. Igal pool on õrnetus sügawat kaastunnet äratanud. Bayeri maapäew korraldas walitsuse juures olekul leinakoosoleku. Õnnetuse tagajärgede wähendamiseks kawatsetakse abiaktsioonis pöörata Saksa rahwa poole wastaiva üleskutsega. Osariigile kuuluw hoone ei olnud kinnitatud. Wäljapanekutest on kinnitatud ainult mõned tööd wäljapanijate eneste poolt. Asendamatuid romantilise woolu teoseid ja muid näitusele antud teoseid oli kindlustatud Agrippina kontsernis ainult 1,3 milj. eest.

Klaaspalees oli parajasti „Saksa romantikute näitus“, kuhu wäärtuslikke töid oli 40 Saksa linnast kokku toodud. Wäljapandud 3000 pildist on ainult umbes 80 tulest wälja toodud. Terwe rida meisterteoseid on igawesteks kadunud. Nende hulgas Rungesi suurematu töö „Meie kolm“ — kunstniku enesepildistus oma naise ja wennaga. Saksa romantikute töödest ära põlenud 40 pilti on määratuks kultuuriliseks kahjuks. Tules häwines ka terwe rida mälestusnäitusi. Otto Strützelist 67 pilti, 22 pilti Peter Paul Müllerist, 82 pilti Wenbanist, 11 plastikat Auguste Rodinist jne. on kadunud. Samuti oli näitusel terwe weel elawate kunstnikude töid.

Näitusel wäljapandud Itaalia meistrite töödest on suurem osa päästetud, kuna aga Prantsuse meistrite tööd näiwad suurelt osalt tulle jäänud olewat, nende hulgas Picasso, Jacques Blanche'i, de Chizies'i j. t. töid. Helweetsia meister Cuno Amieti terwe elutöö on häwinenud.

Tuli algas warsti peale kella kolme hommikul. Kohalerutanud tuletõrje piidis asjata sumbutada tulemerd, mis määratu kiirusega lewines. Waewalt tunni aja jooksul oli uhkest hoonest järele jäänud ainult suitsew rusuhunnik. Tuletõrje pidi eriti kaitsma naabruses olewat keemiainstituuti, kuna karta oli plahwatust. Täiendawalt selgub, et 75 näituse saali on täitsa maha põlenud ja sisse langenud. Kustutustöödel sai 20 tuletõrjujat wigastada. Peadirektor Zimmermann, kes elu hädaohu asetades piidis saalidest kunstiwäärtusi wälja tuua, tuli wiimaks wägiwaldselt kinni hoida.

Tule alguse põhjused on wäga tumedad ja tehakse ainult oletusi. Mitmel pool arwatakse, et tuli tekkis süütamise läbi mõne pettunud kunstniku poolt. Tuli puhkes imelikul wiisil hoone põhjatiiwa teiselt korralt. Uue

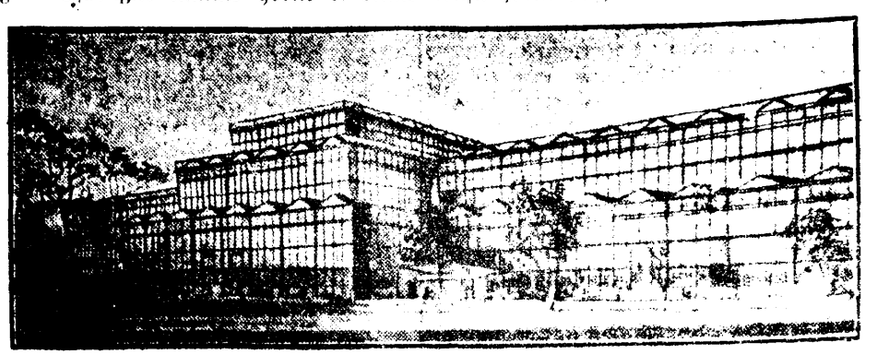

Klaaspalee enne põlemist.

mad teated kõnelewad, et tule kolle aius tiiseritöökodades. Ehitus oli raudsest ja klaasist pun-wooderduseg.

Loodusjõud on möllanud — ainult waremed järele jäänud.

Nurgaadwokaadi wõtted.

Rakweres tegutseb juba aastaid nurgaadwokaat Andres Pulk, 75 a. wana. Kuigi mees wähese kirjaoskusega, leidub inimesi, kes lasewad tal palwekirju kirjutada ja woliiawad teda kohtus esinema. Et Pulk aga seal juures ka kõwa taju wõtab, siis on ta eraand teiste omasugusie seasi, kes teinekord 25-sendilise topka eest asjad „korda“ ajawad.

Nüüd aga teatas ametiwõimudele Püsi wallas elutsew Joh. K., et Pulk olla tema käest wäljapetnud 150 kr. ja tegelusteta oleku tõttu kaotanud tema protsessi. K. ämm, Kadri T. oli 1916. a. annud oma talukoha kasutamiseks Gustaw Kenterile ja nüüd hakanud Kenteni käest hoonete hinda nõudma. Kadri T. wolitanud asju ajama Puiga, kellele maksnud 60 kr. Peale eimeit protsessi kutsunud Andres Kadri ja kaebaja K. enese juurde ja teatanud, et nüüd järgmine käik on põllutööministeeriumi, kuhu temal kiriad kõige annud ja kus läbi läheb otsus, et Kadri saab peale hoonete hinna ka oma maa tagasi. Selleks wajab aga 150 kr. raha asjaajamise kuludeks. Wanaisa saigu Andres 150 kr. käte, kuid siis läi kõik waikseks. Nüüd asja korralekutsuja selgunud, et Kenten on wahepeal põllutööministeeriumis koha oma nimele saanud ja Kadri wolitusi pole näppugi liigutanud.

Kiri A. Lätele ja wastus.

Hra A. Läte tõi meile awaldamiseks alljärgnewa kirjawahetuse, mis tekkinud tema kirjutise puhul „Postimehes“ nr. 132 f. a.

K. a. hra A. Läte!

„Postimehes“ nr. 132 wõitite Teie waarluse alla Tartu muusikaelu ja ei leidnud siin midagi rõõmustawat. Ehk Teie artiklis pole küll nimetatud ühtki nime, saab ometi igaüks Tartu laulja aru, et selles on pühendatud üige palju tähelepanu ülikooli kog. laulu'elrjile „Cantate Domino“ ja tema praegusele koorijuhile. Ilma et tahaks teile wastu waielda selles suhtes, ei meie laulukoride taiapind peaks palju kõrgem olema, ei saa ma siiski lahti mõtlemast, et Teie, w. lgv. hra Läte, „Cantate Dominole“ olete liiga teinud.

On ju õige, et „C. D.“ segakoor juba oma algaastail suure helitööde ettekandele aus ja need õigluse arwustaja seisukohalt mõõdagi sooweda jõid. Kuid eiteks astus selts selle sammu just ühe tunnud muusikategelase soowituisel ja õhutusel, kes pärast esimest suuremat etrekannet koorile ka järgmisi esinemisi soojalt soowitas. Teiseks ei olnud kookordied arwustused sugugi mitte halwad ja kui meie seltsi kraonikas ajima haktame, ma olen kindel, et leiame mõne wäljaütle, kus ka Teie poolt mõned julgustawad sõnad leidusad. Kui siis üks ettekanne tõesti ebaõnnestus, mis oli ringitud paljude lauljate puudumisest kui ka ühe solisti streikimisest ja Teie selle peale kirjutaite, et „koor peaks remonti minema“, siis wõeti seda seltsi teadlikkude tegelaste poolt wäga tõsiselt.

Selrsi praegune juhatus ja iseäranis koorijuhr on wõtnud kindlaks põhimõtteks, järna esiaiul kõrwale kõik suurteosed ja püüda eeskätt tõsta koori wõimeid niipalju kui see wõimalik. Selle tõttu ei ole koor juba kaugemat aega midagi suuremat käsile wõtnud, ei ole käesolewal aastal üldse ühegi etwaliku kontserdiga esinenud. Küll aga esineb koor jumalateenistustel ja tahab seda ka edaspidi teha. Oleks ju wäga armas, kui kõigis koorides oleks tubli häälekultuuriga lauljad ja nad oma esinemistel täiuslikkusele wõimalikult lähedal seisaks, kuid kiirikuoorideld seda wist küll nii karmilt nõuda ei saa. Siis tuleks ju kõik Tartu kirikukoorid laiali kihutada, eesotsas „Cantate Dominoga“, sest teised näitwad paremad olewat. Esinesid neist mõned ju alles hiljuti suuremate helitöödega, mis armustuste järele otsustades just wäga hiilgawad ei olnudki, kuid neid Teie ei puuduta.

Kogudused soowitwad wahete-wahel ka koorilaulu kuulda, leidub ka lauljaid, kes teewad seda wabatahtlikult, kandes weel kulusid liikmemaksu näol, ka koorijuhid töötawad minimaalse, tihipeale naeruwäärse tasu eest, siin ei saa siis ometi nõuda, et kõik tegelased suudaks tungida ettekantawa muusikalise teose siisu sügawusse. Kirikukoride lauljad ei lähe wälja mingisuguse inimesie kiituse ärateenimisele, waid nad tahawad heameelega laulda Issandale, kes neile hääle annud, kuid Teie arwates on see ju „kunsti profaneerimine“. Praegused „C. D.“ lauljad loobuks rahuliku siidamega oma tegelusest ja kuulaks meeleldi pealt, kui olekiid nende asemele paremad tulemas, nii kaua aga kui neid ei ole, usunne, et See, kellele meie kirikus laulame, paneb rõõhu ka peale tahtmisele.

Lõpuks üks wäike märkus. Teie arwate, et rahwas ei käi kontsertidel selle tõttu, et ettekanded on mileisjad, kuid samas artiklis ütlete, et ka jugutwendade juure orkestri esinemisel „Wanemuise“ saal oli tühi. Egas ometi sel juhul rahwas olnud juba ette weendunud, et etrekanne on wiletsa? Kahtlemata mõjutwad wiletsad ettekanded publiku konsertidest wõõrutamisele kaaja, kuid tõtiasi on ikka kõige pealt see, et rahwas praegusel ajal tõesti muusikat kuulata ei taha. Selle nähtuse põhjusi on aga palju.

Sügawa lugupidamisega

H. Tiedr, „C. D.“ esimees.

* * *

W. a. hra! Kui „Postimehe“ toimetus nõus, tahan sooni.

Teil on õigus, kui „kirjku uuestiloodud nihtkonna juure asutatud laulukoori“ all „Cantate Dominot“ arwan. Kuid Teie esite, kui arwate, et mina „kas kogemata wõi teadlikult“ „C. D.-le“ liiga olen teinud.

Kunst on püha ja õiglane inimene on minule ka püha. Kuid kunstilabastajad ja õigluseta inimesed ei ole minule mitte pühad.

Nimetus „ülikooli kirik“ kohustab kõiki tegelaji, weel enam „Cantate Dominot“. See, mis siin sõna wõi heli alal kuuldawale tuleb, peab paremat kui harilikku laadi kandma.

Kui tuntud muusikategelane koori algaastail soowitas suuremate helitööde kallale asumist, siis mina põhjusi ei tea. See wõis meelituse wõi erguruse mõttes sündida. Siiglane see ei olnud. Teie arwamise järele „ebaõnnestunud ettekannet“ mina ei kuuluudki. Eige asjatundja arwustaja ei wõi arwustada kunagi sõlmapilkse ekimise, waid järjest korduwate wigade järele. Küll aga selle järele, kui ühes ja samas hääles osa lauljaid kõrgemalt, teine osa madalamalt laulab. Kui üks täisaste looduslikus kõrguses, teine temperee-rituult, üks puhas kwart ülemääraselt suure terisi, teine alandatud kwinti lähedusse ulatub. Niisugune laul ei ole wasiuwõetaw.

Teie arwate, et mina isegi kiirwa otsuse „C. D.“ ettekande kohta ütelnud olen. Ja. Kiirwai ütleiin mina „Simsoni“ etrekande puhul. Aga ainult solistide kohta. Koori kohta andsin heatahtlikku nõu. Kas ta selle järele tegi? Kahjuks mine. Lõunamaal alles lugesin: „C. D.“ tahtwat Riias esineda. See mõjus minu peale halwasti. Ei taheta tõti ega tõsist usuannet kuulda.

Kas Riiga sõit oli remonttimiset?

Kui meil hiljuti kõrgestiikiidetud lauljale ei arwatud siin hindajat leidatwat, kutsuti see isegi teiseit riigist. Ja mis ütles tema? Sedasama, mis meiegi arwustaja: tooresmaterjal ei tee kedagi weel lauljaks. „Enne ärgu laulja Riiga ja Tallinna tulgu, kui ta õppinud ei ole!“

Teie poolt tähendatud „lauljate madalast arusaamisest“ on wähe teisiti: see annab tunnistust madalast arusaamiest muidugi ka teoste hindamises. Niisama ka ütelus „kunsti profaneerimine“ kõis eriti suurteoste ettekande kohta, mis üle tegelaste jõu käib.

Edasi küsite, miks siis soomlasiel nii wähe kuulajaid oli? Nii kuidas meie kooride asi, niisamasugune on ka orkestrite oma. Keda huwitab siis muusika weel?

On rõõmustaw kuulda, et „C. D.“ koori edasiharimise kallal hoolega töötatakse. Edu weel praegu märgata pole.

Kui minewal sügisel tarkusekoja laulukoor 10 aastast koosolepäewa pühitses, sain austawa kuue, erakonnereit ja pidustusteit osa wõtta. Wäris rõõmsal meelel läksin. Teadsin ju, et niisugusel puhul ikkagi midagi paremat pakutakse. Mida mina siis juba wainulikus kontserdis kuulsin, nõjus minu peale nii ruiuwalt, et järgnewateit ettekanneteit ja pidustusteit ei jaksanud enam osa wõtta.

Kui Teie arwate, et „C. D.“ ja ülikooli koori wigu juhataja tõtu nähakse, ja teisi mõte, siis eksite. Waadake minu endise kirjutise algust, kus mina muusikaharrastaja sõnu siiterin ja neid omaks wõtan: „Tuletage meele weel hiljutisi suurteose ettekannet seal kõrges kojas. Kas nõnda tohib üldse esineda?“

Kas see otsus siis kiiew on? Teisel samalaadi ja ajalisel ettekandel mina ei olnud ja peam siindusetuks seda nimetada, ehk minule küll teada oli endise maakiriku organisti ja suurkooride juhi arwamine: „Missugune koori koosseisu ja wõimetega Tartus suuri helitöid ette kantakse, selle üle peab imestama!“

Peale selle arwustaiin samas artiklis ka teisigi muusikaeltse.

Wõin Teile ütelda, et terwe kirjutise rõõmuks oli eelpoolnimetatud isiku märkus, kes weel juure lisas, miks asjadesse waigistakse, kus tarwis õnnelda.

Lõpuks õnnelete lauljateit, kes tahtia, waewa peale maatamata, aina Looja kiituseks laulawad. See on tõsi. Lauljad, sportlased, seltskonnategelased on inimesed, kes isegi kulu kannawad, et oma tegewuse läbi ennetit ja teisi rõõmustada. Aga sellejuures ei üle nõnad kiitusest ära. See on ju osa nende tasust. Sellepärast ei ole üksnuha, kuidas esinetakse.

Kui pidulisie huika kõigi musta, rõõsa riidega ilmub, siis panewad seda küll kõik rahaks. Nõndasama panewad ka kuulajad pahaks, kui nendele halwasti lauldakse ja mängitakse. Tõeswõit ütleb selleit endise aja Tartumaa rahwa wõlgendus: „Sõna olgu selge, Jumal joru ei taali!“

Kui mina 30 aasta eest Tartus orkestri- ja kooride juhtimisega peale hakkasin, nägin, et wooõimara ja silmnara häältega laulus paremat pakkuda wõimatu. Wõisin lauluide eel hääleharjutusi ja ka wahepeawal hääleseadmiit. Mispärast ei tohi siis seda nüüd teha 30 aasta pärast. Kas peame weel 30 aasta: ootama? Jõlleit ütleb Tartumaa rahwa sõna: „Parem sõnaks soolast, kui maetäis magedat.“ Mispärast peab siis kirikus igal esinemisel 3—4 laulu lauldama? Lauldagu 1—2 laulu, ja hästi, siis tunnewad kõik üle kuulajad palju suuremat rõõmu. Ja siis weel, mispärast peab iga kord suure kooriga esinema? Seatagu kokku ühe- wõi kahekordne kwartett, millega kerge toimida on. Lauldagu ka sellega, kellele osade kõrgeperamine kergem, siis jääb suurema kooriga tullakse puhta iluja laulusa, siis tahaksin teada, kelle kuulaja jõuda kõlmaks jõõb. Kui aga kooris ja orkestris iluasu lauldakse ja mängitakse, siis on koori küllalt lauljaid tulemas ja kontserdidele kuulajaid.

Kui siis jõulu ajal laulate endise Põriamaa õpetaja Hörschelmanni imeilusat laulu: „Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu“, siis annate Looja e. ajast kirjutatu ja alwiste kuulajate südameid.

A. Läte.

„Elagu nooredmehed ja neiud!“

Enesetapja „terwitus“.

Öö wastu pühapäewa wõttis enesetapmise sihiga karboolhapet sisse Walgas, Wiljandi tn. 21 elutsew Anna Draw, 27 a. wana ja abielus. Sündmusest teatati kohe linnaarstile, kes koha peale sõitis ja wastu kõiki sisseandmisega naisterahwa elu päästis. Enesetapmise katse olewat ta ette wõtnud mõningatel perekondlistel põhjustel. Enne surma oli A. Draw kirjutanud kirja: „Nüüd on surra, kui oled weel noor. Elagu nooredmehed ja neiud! Hurraa!“ Lõpuks on juhatus matmiseks. Palub matta wanaema kõrwale ja selga panna leerikleit. Enne happe sissewõtmist on ta weel kirjutanud wäriseva käega: „Hüwasti, teises ilmas näeme!“

Ringi ümber kodumaa.

Surm töö juures.

Laupäeva hommikul suri äkki Roobe parivel lodja juures töötaw naisterahwas Anastasia Guseva, 28 a. wana, pärit Tartust. Kohale kutsutud Helme jaoskonna-arst konstateeris surma südamerabanduse tagajärjel.

Surm sannalawal.

Laupäeva õhtul läks Sõmerpalu wallas elutsew Al. Pappel, 67. a. wana, sauna, kus ta sai äkilise südamerabanduse ja surri.

Jalgrattarõõwijad maanteel.

Pühapäeva õhtupoolikul tungiti Wastseliina wallas maanteel Oswald Kirotsonile kallale ja röövviti temalt jalgratas ära. Jalgratta röövijateks osutusid kals Meremäe walla ja üks Wastseliina mees.

Kalarohke Wõrtsjärw. Käesolewal kewadel on Wõrtsjärwest rohkesti kalu saadud, iseäranis latikeid ja haugi. Kalurid käiwad neid ümbruskonnas müütamas, hind oli esialgu kõrge, nüüd on pisut langenud. Wõrtsjärwe kalu on ka Tartu turule müügiks toodud, sest ümbruskond ei suuda kõike ära tarwitada.

Poonu Priimetkas. Pühapäewal leiti Walga Priimetsa liipri imbutuse tehase lähedalt poonuit keegi wanamees, kelle taskus leiti 40 senti raha, dokumente ei olnud. Esialgu on isik kindlaks tegemata. Laip wiidi Walga linna haiglasse lahkamisele.

Kalawõrgud kadusid kalaõrga. Reiu walla Ite talu peremehel warastati merest 60 krooni wäärtuses kalawõrke. Artwatawasti wiis waras wõrkudes olewad kalad kaasa.

Heinakaew hea. Kui läinud aasta weel jummikuu keskpaigas metsaalused ja heinamaad olid rohkust paljad, on tänawune soe ja niiske kewade soodustanud heinakasswu kõikjal. Kui aga selles tempos areneb, wõib juba warsti heinale minna.

Lasteaed Abja-Paluojal. Möödunud aastate ecskujul awab ka tänawu Abja Paluoja haridusselts „Idu“ kohalikus alewikus lasteaia. Juhatajaks on Elsa Zimmermann.

Laat ja turuplats Jakobi. Hallinga wallawalitsus esitas Pärnu maawalitsusele soowiatwalduse Hallinga walla Jakobi alewikku asutada laat ja turg, kuna kohapeal nende järele eluline tarwidus.

Majal wildi aknad eest. Neil päewil kolis Katwilda wallas Siberinurme küla Wenewahi talu uue peal asuwa wäikese maja üürnik majast wälja. Maja jäi tühjaks. Teisel päewal maja waatama tulles nägi endine üürnik, et majal 3 kahekordset akent eest ära wõetud ning ära wiidud. Asja uuritakse.

Wabadusristi Wendade Wiljandi ühingu wäljasõit Helme.

7. juunil s.a. korraldas W.W.W. ühing wäljasõidu wabadussõjaaegsetele lahingukohtadele. Peatuti Kärstna Kabelimäel, kust wabadussõjas antu eriamlastele esimene hoop. Peale selle sõideti Lõwele ja Helme kantsidoosje. Helme kantsides pidas ühingu esimees kindral Soots hutwitawa kõne Helme lossi ajaloo kohta. Kõneleja tõi rea uusi andmeid Poola ajast Helme lossi kohta. Samuti tõi kõneleja ette poola arhiiwidelt hangitud lossi kirjeldue, mis suurt huwi pakkus. ühing pidas Helme lossi waremetes ka oma peakoosoleku.

W.W.W. ühingu liikmeid wõeti wastu Kärstnas, kus neile kohalikude tegelaste poolt einet pakuti. Helmes wõtsid ühingu liikmeid wastu kohalik põllutöökooli juhataja, naiskodukaitse Helme jaoskond ja Helme malewkonna esitajad ühingu liikmetele antu Helmes lõunasöök. Siit sõideti edasi Tõriwa, Leebiku ja sealt tagasi Wiljandi.

Wirumaa Wäike-Maarja ühisrealgümnaasiumi lõpetasid

käesolewal aastal järgmised õpilased: Reinhold Alberg, Bernhard Blauhut, Johannes Kleitsman, Irene Koch, Ema Küüts, Endel Lutter, Walter Messer, Harald Pello, Helwi Porman, Harry Reise. Kolmele abituriendile on määratud järeleksamid jügiseks, kuna kolm teiseks aastaks klassi on otsustatud jätta.

Pärnu sai kuulda paeluwat laulu. Tallinna Meeslaulu seltsi koor, keda peetakse parimaks mitte üksi meil, waid põhjamail üldse, andis laupäewal Pärnus „Endla“ saalis kontserdi. Kunstiürituste wastu tawaliselt nii tuim Pärnu publik tundis koori esinemije wastu suurt huwi ja kontsert läks ligikaudu wäljamüüdud saalile. Kontserdi menu oli täielik.

Pärnu sportlased lubawas wormis. Katsewõistlustena kolmik-maawõistluse wastu korraldati Pärnus sel aastal esimesed kergejõustiku wõistlused möödunud pühapäeval. Pärnu sportlased näitsid lubawat wormi.

Pärnus 200 suwitajat. Wiimasta andmete järele on Pärnus ametlikult registreeritud üle 200 suwitaja. Enamuse nendest moodustawad sisemaa suwitajad ja wähemal ojal wälismaalased.

Suwitajate juurewoolu on wiimasel päewadel takistamb wihud ja wihmased ilmad.

Hoogne tegewus Pärnumaa kaitseliidus. Pärnu linna ja maa malewad pidasid ühel ja samal päewal oma aastakoosolekut, kus ettekantud tegewusaruandest selgus, et mõlemad malewad on möödunud aastal intensiiwelt tööd jatkanud. Õpetegewus on olnud mitmekülgne ja eriti rohkesti on korraldatud mitmesuguseid wõistlusi spordi- ja laskealal, kus saawutatud wõrdlemisi head tagajärgi. On läbi wiidud rida taktikaliii õppusi, millest osawõtt olnud elaw ja tarwilisi rõõku pandud ka propagandale. Naiskodukaitsele on suunatud luua kindel alus ja praegu on pea igas Pärnumaa wallas naiskodukaitse osakond.

Tartu teated.

Weewärk töötas ülejäägiga.

Tartu linna weewärki on möödunud eelarwe-aastal kasutanud keskmiselt 70 maja. 1. aprilliks oli weewärgil abonente 91. Iga abonendi keskmine weetarwitus kuus oli 22,40 kantmeetrit wett.

Aasta jooksul müüdi wett kogusummas 17.996,294 kantmeetrit ja saadi selle eest 5635 kr., weemõõtjate üürist 492 kr. Seega kogusummas tulusid 6127 kr. Wee hinnaks oli keskmiselt 31 senti kantmeeter.

Weepumpamiseks kulus woolu 1380 kr. eest. Eelarwe-aasta lõppes 962-kroonise ülejäägiga.

Ehitusplaan kinnitatud.

Tartu Pauluse kiriku tiibhoone plaanid, mille kinnitamisega teedeministeeriumi ehitusosakond fassaadi suhtes esialgu nõus ei olnud, on nüüd lõplikult kinnitatud. Ehitus edeneb jõudsasti, nii et tähtajaks, s. o. 1. nowembriks maja katuse alla wiimises ei ole näha ühtegi takistust.

2000 noort walmistab peoks.

Tulewal laupäewal ja pühapäewal Tartus noorte omakultuuri päewad.

Ülemaalise Noorsoo Ühenduse Tartu osakonnal algab käesolewa nädala saabumisega kibe peo ettewalmistuse palawik. Osakond tahab oma 10-aastast tegewust mälestada omakultuuri päewade korraldamisega tulewal laupäewal ja pühapäewal. Selleks sõidawad Tartu osakonnale küllaga teised Ü.N.Ü. osakonnad, et siin pidu kaasa teha. Peo tegelaste hulk tõuseb esialgse arwestuse järgi üle 2000.

Et seltskonnaga laiemat kontakti saawutada, seks on noored palunud oma ettewõttes kaasa töötama ka wanemaid tegelasi igalt alalt. Oma kaasabi on lubanud ja peatoimkonnas töötawad kaasa: prof. A. Paldrock, dir. Ants Simm, kindral N Reek, linnapea K. Luik, maawalitsuse administratiiw osakonna juh. E. Ounapuu, malewa pealik ltn. Kase, tuletõrje peamees A. Punga, linnakooliwalitsuse juhataja J. Treuman, K. Pahk, toim. A. Raag jne.

Laupäewal on ette nähtud peokawas spordiwõistlused ja suurejooneline Eesti õhtu „Wanemuises“. Pühapäewal jatkuwad spordiwõistlused. Kell 12 on raekojaplatsil muusika ja kõne. Kell 4 on rongikäik spordiplatsile Tallinna tän., kus peetakse laulupidu ja kantakse ette rahwatantse. Õhtul kell ½9 on „Wanemuises“ lõpp-pidu ühes auhindade wäljajagamisega.

Aug. Pedel palub „Heliost“ maksujõuetuks tunnustada.

Esmaspäewal oli arutusel Tartu-Wõru rahukogus a.-s. „Heliose“ maksujõuetuks tunnistamise asi. Wastawa palwe oli esitanud omaaegne juurem aktsionäär August Pedel. „Heliose“ eest esines kohtus likwideerimiskomisjoni esimees wanm. adw. W. Klaus, kuna nõudja wolinikuna oli ülmunud kohtusse adw. Soome. Kohus lükkas asja arutamise edasi. Nimelt tehti ülesandeks pooltele esitada tõendusi selle kohta, kes kuuluwad likwideerimiskomisjoni.

Kohtuistungil teatas adw. Klaus, et likwideerimiskomisjon ise lähemal ajal tahab esineda kohtule ettepanekuga, tunnistada „Helios“ maksujõuetuks. Tegelikult on „Helios“ juba mõnda aega maksujõuetu ja tema kinniswaradki on oksjonil maha müüdud. Praegu on need kinniswarad pankade konsortsiumi käes.

Kas wõiks teisiti?

Kodanikud, kes Toomemäel sagedamini jalutawad, on saanud nii mõnigi kord waatepildi osaliseks, kus kaks liinikuteenijat linasse mähitud laipa kanderaamil haawatliinikust anatoomikumisse (uude kui ka wanasse) kannawad. Selle juures oleks aga soowida, et seda toimitaks hommikul warakuti wõi muul ajal, mil Toomemäel jalutajaid wähe, mitte aga ajal, mil rohkesti jalutlejaid. Mitte korraliku laiba linasse mähkimise tõttu paistawad mõningad kehaosad lina wahelt wälja, mis eriti jalutlejate hulgas wiibiwaile lastele püüühiliselt mitte hästi ei mõju.

Pilk terwishoiu politsei peeglisse.

Maikuu jooksul on Tartu linna terwishoiu politsei komissari protokollide põhjal rahukohtunikud trahwinud platsiloata kauplemise pärast 30 isikut, turutundidel toiduainete ülesostmise eest 5 isikut, keelatud wiisil saiadega kauplemise pärast 4 isikut, alawäärtuslise wõi müümise pärast 3 isikut, alawäärtuslise ja musta piima müümise pärast 4 isikut

Piimapoes keelatud ainetega kauplemise pärast trahwiti 1 isikut, loata ja oskustunnistuseta juukselõikimise äri awamise pärast 3 isikut, kodus loomade tapmise pärast 3 isikut, arstlisest järelwaatusest kõrwale hoidmise pärast 3 isikut, tapamajas loata looma tapmise pärast 2 isikut.

Nendele määratud trahwi üldsumma 626 kr. Peale selle on trahwitud 4 isikut arestiga 7 päewast kuni 1 kuuni.

Administratiiw korras on karistatud terwishoiu politsei komissari poolt 24 isikut 133 krooniga.

Maikuu jooksul tehtud protokolle 76, ülewaatusi toimetatud 1138 korda. Maikuu kestel wõeti 128 piima- ja piimasaaduste proowi, nendest olid 23 alawäärtuslikud.

Kolme tänawa elanikud paluwad.

Meltsiweski, Lubja ja Liiwa tänawa elanikkude poolt on esitatud linnawalitsusele paljude allkirjadega palwe, et linnawalitsus asuks ujula ja linna wahelise Emajõe kalda walli kõrgendamisele. Nimetatud wall on ehitatud hädaabitööliste poolt, kuid pole siiski weel nii kõrge, et kewadine suurwesi sealt üle ei pääseks.

Allakirjutajad paluwad walli weel jala wõi paari wõrra kõrgemaks ehitada ja samuti kõrgendada ka Univeri lauawabriku kanali seinu, et wesi sealt üle ei pääseks.

Baptisti noorte konwerents.

Eesti Baptisti Noorsooseltside ühisuse 14. aastakonwerents peetakse tänawu 11.—14. juunini Tartus kohaliku Immanueli Baptisti Koguduse palwelas Aleksandri tän. 26, millisele kogunob üle kodumaa baptisti noori.

Konwerentsi kawas on peale tegelike istungite 4 referaati üldteemale: „Teie olete maailma walgus“, ekskursiioone muuseumidesse, botaanika-aeda ja tähetorni. Igal õrtpäewaõhtul kell 8 ja pühapäewal kell 10 hommikul on üldised noorsoo-koosolekud Immanueli kog. palwelas, kuna pühapäewal kell 5 peale lõunat on Sakia teatris laulujumalateenistus konwerentsi ühislaulukoori poolt.

„Wahitorni“ seltsi teiisipäewiti Karskusliidus peetawad loengud kaitsetaakse kuni sügiseni. Loengute algusest teataakse lehe kuulutuse kaudu septembrikuul.

Kiriklikud teated.

Immanueli kogudus, Aleksandri 26. 9. sp. kl. 4—9 p. l. hoowikorraldus; kell 9 õ. ringkonna hooldajate istung. 10. sp. kella 4—9 p. l. hoowikorraldus; kell 7 õ. nõukogu ja ehituskomisjoni istung; kell 9 õ. wälismisjoni ringi asutamise koosolek.

K. Kaups.

Teater ja muusika.

W. M. O. lauluharjutused on teiisipäewal, 9. ja reedel, 12. juunil kl. ½7 õhtul Riia tän. 12. Peatse esinemise pärast ilmugu kõik, ja täpsalt. Harjutused on „Ondsus“.

Akadeemilise Meeskoori lauluharjutus on kesk. kell 20.15 üliõpilasmajas.

Toimetusele saadetud kirjandus.

Eesti Rahwa Muuseumi aastaraamat 6.

Uus Tennisklubi Tartus.

Pühapäewal peeti ülikoolis matemaatika instituudi ruumes uue spordiorganisatsiooni, Akadeemilise Tenniisklubi, asutamiskoosolek, millest ligi 80 inimest osa wõttis. Ülikooli walitsuses on uue klubi põhikiri juba registreeritud ja selle järele omawad häälediguse ainult ülikooli õppejõud ja üliõpilased. Esimeheks waliti prof. G. Rägo; abiks kehalise kaswatuse instituudi juhataja dr. med. B. Jürgens; sekretäriks üliõp. Lill; laekuriks assist. Wolmer ja abiks assist. Laur; teisteks juhatusliikmeteks prof. Kaho ja üliõp. Riikmann.

Uue klubi asutajateks on endised Akad. Spordiklubi tennise osakonna liikmed. Kuuldawasti wõtab Tenniisklubi wiimaselt üle tenniseplatsi Toome orus, makstes teatawa summa Akad. Spordiklubile platsi kasutamise eeskõiguse eest.

Perekonnaseisu teated.

Möödunud nädalal on Tartu linna perekonnaseisuametis registreeritud järgmised perekonnaseisu muudatused:

Sündinud: Aawo Laul, Daisi-Linda Drosdowski, Endla Wiira, Lembit Apri, Märt Karma, Genaadi Tihomirow, Astrid Edur, Hilja Reinmann, Raimund Isjak, Roland Isjak, Harri Tamm, Jüri Kitsapea.

Abiellumiseks soowi awaldanud: Ferdinand-Karl Tamm ja Adeele Songisepp, Alfred Suji ja Adeele Uibo, Aksel-Woldemar Ehrlich ja Hilda Kingo, Mihkel Koch ja Elwiira Roosimägi, Johannes-Heinrich Laanemann ja Emilie Jaska, August Konrad Staub ja Linda Wind, Adolf Nõiw ja Salme Pehmann, Taawet Klaos ja Aliide-Maria Otsjait, Juhan Koppa ja Olga Murd.

Abiellunud: Eesti kodanik Robert Kangur ja läti kodanik Klaara Kabul (Kabulis), Aadam-Rudolf-Aksel Meldorf ja Herta Irene Martwart.

Surnud: Aado Bergmann 76 a. w., Anna Aunow sünd. Esser 59 a. w., Jaan Kurg 69 a. w., Katariina Koslowski 21 a. w., Ralf-Johannes-Ferdinand Luther 43 a. w., August Luck 71 a. w., Laine Neumann 13 a. w., Armilda-Irmgard Liiwak sünd. Akerberg 25 a. 11 kuud w., Aleksander Laas 70 a. w., August Tutt 67 a. w., Roland Isjak 11 päewa w., Jaan Kibe 68 a. w., Karl Sell 62 a. w.

Kohati kerget wihma.

Teisipäewal keskmise kiirusega ida kaarte tuuli, pilwine, kohati kerget wihma, temperatuur 3 kraadist öösel 15 kraadini päewal.

ülewaade esmaspäewal, 8. juunil.

Kirde-Wene madalrõhkkond püüab paigal ja läitub aeglaselt. Inglise madalrõhkkond laienenud Taanisse, tema nõrgad ääremiinimumid asuwad Poolas ja Põhja-Saksas ning näiwad homseks liikuwat Läänemerele. Kõrgerõhkkonnad püüwad endiselt Grönimaal ja Pürenei poolsaarel. Hommikul sadas Kesk-Euroopas ja Lõuna-Wenes wihma, Eestis enne lõunat kohati kerget hoowihma. Temperatuur Kesk-Euroopas ja Läänes wähe tõusnud, nuijal suurema muutuseta. Eestis oli eile keskpäewal 8 kraadi, öösel 1—6 kr. ja hommikul 6—10 kr. sooja.

Tartu ujulas

oli weesoojus esmaspäewal 11,1 C. kraadi, õhusoojus 10,4 C. kraadi.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees“.
Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

Virumaa Väike-Maarja Ühisrealgümnaasium.
Uute õpilaste vastuvõtmine.
kõikidesse klassidesse 11., 12. ja 13. juunil 1931. aastal. Kooli juures internaadid poeg- kui ka tütarlastele. Täieliku ülalpidamise eest (söök, korter, küte ja valgustus) maksavad õpilased 18 krooni kuus.
KOOLIJUHATAJA.

Tartu Linna Tööstuskool
Vabadussilla juures, Vene Kalda tän. nurgal.
Uute õpilaste vastuvõtmine
on esmasp. 15. juun. kell 10 hom. Vastuvõtmisele tuleb õpilasil isiklikult ilmuda. Kui jääb wabu kohti, on sügisene õpil. vastuvõtmine 24. aug. kell 10 hom.
KOOLIJUHATAJA.

Tartu Tööstuskooli
autokursantidele,
kes ei ole eksamit õiendanud, teatan et suweks kursuste töö katkeb kuni sept. kuuni. Viimased eksamid on 11. juunil ja 2. juulil kell 15. Lõpukordused eelmistel päevadel kell 17.
KOOLIJUHATAJA.

Elwas välja üürida
suvekorter
4 tuba ja köök. Sama korter wõib ka välja antud saada 1 kahetoalise ja 2 üksiktoa näol. Järele küsida Elwas jaoskonnaarstilt dr. P. Avarsolt, — Pargi tän. nr. 1.

Wajatakse kohe ehk 1. augustiks
6-7-toal. korterit
wõimalikult vannitoaga. Pakkum. slt. «G. K.» all.

ILMUS
J. HAOHARU
KURBUSELT
RÕÕMULE
Traagikoomiline etüüd ehk elupilt-paroodia kirjaniku elust lauluja muusikaga kolmes vaatuses eelmänguga.
Pühenduseks lastele ja protestiks sihtkapitalidele ning ajavaimule.
HIND 1 KROON.
Pealadu:
„Postimehe“ raamatukauplus
Tartus, Suurturg nr. 16.

Meeksi-Kolo veeühing annab
tööd vähempakkumisel
välja 14. juunil kell 10 Meeksi vallamajas. Kraavi pikkus 3½ kilomeetrit.

Esimese Üleriiklise Vastastikuse Haigekassa esitaja
Tartus, Tähe tän. 70—5. Uute liikmete vastuvõtmine teisipäeval ja laupäeval kella 10—12 ja 6—8 õhtu. Haigekassa alla võetakse vastu E. V. kod. 18—60 a. vanaduseni. Tingim. maksuta.

Häid männi
põletispinde
müüa Riia tän., raudtee silla juures. H. Kaal.

Kaotatud
2. juunil pruun peenemustriline inglise riidest meesterahva palitu Rõngu-Purtse-Pikasilla teed Leebiku poole sõites. Ausat leidjat palutakse vaevatasu eest ära anda härra Närska pagariärisse Pikasillal wõi saata Tartu, Lepiku tn. 14—4.

Müümised
Väljamüük!
V. a. daamid! Palun külastada minu odavat väljamüüki.
Müügil kõiksugu
fantasii ja õlgkübarad
hooajale vastavates värvides ja fassongides.
Kõige austusega
H. HALLAP
Aleksandri tän. 8.

Ehituskrunte ja hooneid müüa,
Puiestee- ja Narva tänava nurgal (vana väljanäituse plats). Järelküsida Tartus, Lossi tänav nr. 1/3, II korral, korter 5, kella 12—1.

3 peeglit
210×75 ja 210×85 cm ilma raamideta, 1 pilutusmasin Dürrkopp müüa. Näha võib kl. ½12—½1 ja ½5—½6. Kauba tän. 15, „Basaar“, Grossi raamatukogus.

Müüa wäike
talukoht
suure õunapuuaiaga. Teateid saab Fortuna tn. nr. 46, kella 2 alates iga päev.

Ford auto
kiires korras odavasti müüa. Teateid saab Tartus, Aleksandri tän. 42, kummitööstus.

Koorelahutaja
hästi hea, uus, 150 liitril., odavasti müüa, kohane talus. Narva tn. 19, saapatööstuses.

Müüa
lehm
Angler, 5 poega, raskeramm. Näha Sõbra 2.

Müüa odavasti sõudepaadi sadama
putkad
suurus 30 j. pikk 10 j. lai ja teine wäiksem kohe äravedamiseks. Ülevalpool Wabadussilda, plats nr. 8.
A. Tupits.

Odavasti müüa uus meesterahva
ülikond
ilus korralik kirjutusmasin jne. Tartus, Riia tänav nr. 27, Onni äris.

Müüa vana
elumaja
äravedamiseks, 4×3. Vana-Kuuste vallas, Rebase asunduses A. Torop.

Päris uus Singeri kabinett- ja jalaga-
õmblusmasin
müüa. Kivi tän. 42—5, eestuks. Näha peale kella 5.

Müüa
kappe,
lauad, suur sulepadi ja muud wäikest majakraami. Narva tänav nr. 65, krt. 4.

Müüa puhastverd
hundikoer
Veeriku tn. 6.

36.000 tükki katuse
tuuselippi
ja wäike wana maja müüa, 18 jalga lai, 30 jalga pikk. Teateid saab Elwas, Kesk tn. nr. 6, J. Simonsoni käest.

Müüa uus naisterahva ja meesterahva
Jalgratas
Firma W. K. C. Tartus. Elisabeti t. 18—3.

Ostmised
Soovin osta ilusa ümbrusega
ehituskrunti
puuraioonis. Teat. slt. „Ehituskrunt“ kuni 15. juunini.

Ostan kõiksugu pruugitud
mööbleid ja asju
igal ajal. Promenadi tn. 8. Pruugitud mööbli äri.

Ostan kuiwi okaspuu- ja
haawapatte,
ka propse. Sealsamas müüa puuplatega höövelmasin. Narva tän. 69, hoovi peal.

Kellel on
10.000—20.000 krooni
wäärtuses
maja
Tartu l. müüa. Teatada Tartu, Võru t. 88.

Soovitakse osta halli ehk walget
rebase bood.
Pakkumised saata slt. „Rebane“ all.

Ostan kuiva
vahtra- ja õunapuud.
Tartus, Kesk tänav 58.

Ostetakse suurel ja wäiksel arwul kooritud
pajuwitse.
Tartus, Jaani 23.

Odawad wäljasõidud autoomnibusega
igal ajal seltsidele, koolidele ja eraisikutele — kuni 20—25 isikule. Ka wäiksemat sõitjate arwu, 5—10 isikut, wõib üles anda. Wallikraavi tän. nr. 12.

Veoauto
igal ajal odavalt saadaval vedudeks ja wäljasõitudeks. Võru t. 118, krt. 4. Telef. nr. 9-70.

Tunnid
Inglise, Prantsuse, Saksa ja Vene keele
tunde.
Valmist. eksam. Kirjal. tööd. Karlova tän. 11, krt. 1 kella 3—5.

Soovin üürida paari kuu peale
kirjutusmasinat.
Pakk. palun saata ühes tingimustega slt. „L. N.“ all.

Elumaja ehitustöö
ära anda Saadjärve vallas, Kõnnu külas, krunt 5.

Leitud
Rahakott
leitud ühes rahaga Katoliku tän. Toome lähedalt, kätte saab Tartus, Veski t. 9—6.

6. juunil s. a. kell 1 päeval lahkus vaikselt siit ilmast pika raske haiguse järele minu kallis abikaas ja isake

Otto Laga

Kirstupanek 9. juunil s. a. kell 7 õhtul Tartu Erakliiniku surnukambris. Mulda sängitamine 10. juunil s. a. kell 4 p. l. sealtsamast Pauluse koguduse kalmistule.

Sügavas leinas abikaasa ja poeg.

---

5. juunil kell 10,10 ö. lahkus meie keskelt kallis ja unustamata poeg ja vend

August Tulino

Sünd. 27. mail 1879.

Ärasaatmine Sulustvere Pärtlilt 10. juunil. Matmine Puhja surnuaiale samal päeval kell 2 p. l.

Sügavas leinas

ema, öde, vend ja sugulased.

---

7. juunil s. a. lahkus peale pika raske haiguse 32. eluaastas kellaseppmeister

Oskar Nass

Matmine 9. juunil kell 6 Savi tän. 5 — Maarja surnuaiale.

Sügavas leinas

H. Tillemann perekonnaga.

Armast ametivenda **kellaseppmeistrit**

OSKAR NASS'i

mälestavad sõbrad-ametivennad.

---

3. VI. 31. õnnetu surma läbi lahkunud liiget

Gustav Kink'i

mälestab

Vana-Kuuste vallavolikogu.

Surma läbi lahkunud

Otto Laga't

mälestavad

Ülikooli õppejõud ja kaasteenijad.

Veeteede walitsus

annab välja kinnisel

vähempakkumisel

19. juunil s. a. kell 10 Veeteede Valitsuse ruumes, Tallinnas, Vana Sadama t. 21, KESK-SADAMA TÄNAVA

sillutustööd

pikkusega 246 meetrit. Kirjalikud, 50-sendilise tempelmargiga varustatud, pakkumised kinnistes ümbrikkudes ühes kviitungiga pakkumiste kindlustuseks Eesti Panka Veeteede Valitsuse deposiit-arvele makstud kautsjoni kohta 10% suuruses pakutavast hinnast, või ühe soliid panga garantii sama summa peale, ära anda Veeteede Valitsuse kantseleisse hiljemalt 19. juunil kella 10-neks s. a. Lähemaid teateid saab pakkumiste tingimuste kohta äripäeviti Veeteede Valitsuse ehitustöödelt, tuba nr. 36.

VEETEEDE VALITSUS.

30,000,000

kummikilomeetrit on sõitnud 3 viimase aasta jooksul Goodyear katsesõidu autod. See on tunnistuseks, missuguse hoolsusega on Goodyear uurinud igat asjaolu, mis kaasa aitaks kummide headusele ja wastupidawusele.

Supertwist wooder ja terawääreline jooksupind teewad Goodyear kummid teistest paremaks. Igas walmistamise järgus alluwad nad täpsele kontrollile ja walmis saanud kummi wõetakse enne müügile saatmist weel kord hoolsa uurimise alla. Seepärast müüwad ka Goodyear tehased rohkem kumme, kui ükski teine wabrik maailmas.

Goodyear-kummi wajab õhukindlat Goodyear-woolikut.

Peaesindaja:

ESTAKLAND

Tallinn Rakvere Pärnu

GOODYEAR

Peale pühi uuesti saadud

ilus valik suve **kleidiriideid,** nagu: markiset, villane musliin, bemberg-siid ja puuvill. suve musliinid. Palju ilusaid mustreid.

Daamid ja härrad

rutake ülirliete tellimistega!

Ladus kõige paremate vabrikute mantli-, kostüümi, ülikonna- ja püksiriideid.

Mitmet sorti kodu- ja välismaa

VIHMAKUUBI

HINNAD ODAVAD.

KARL ABEL'i

riide ja valmisriiete kauplus

Tartus, Kaubahoov nr. 8.

MÄRKUS: Tellimised täidetakse äri vastutusel I-järgu juurelõik. ja meistrite poolt.

„Vanemuise“ aed.

Teisipäeval, 9. juunil kell 9 ö.

Rahva-kontsert.

Juhatab **E. TUBIN.**

Pääsetähed 25 senti.

Vihma korral kontsert saalis.

Korteripakkumised

13. juuniks vabaneb päiksepaisteline

korter

5 tuba ja köök Tartus, Suurelturul nr. 8. Kaja talituse ruumid. Küsida majahoidjalt.

Jlus päiksepaisteline

korter

4 tuba ja köök väljaüürida. Lähemaid teateid saab lilleärist Rüütli nr. 13.

Korter

2 tuba ja köök on vaiksele perekonnale üürile anda. Tartus, Kastani tänav 159—1.

Soe, kuiv, päiksepaisteline elektrivalgustusega, korras 5-e toaline

korter

9-mast juunist ära anda. Tartus, Vabriku tänav nr. 10. Küsida kojamehelt nr. 12.

Eesti Nooresoo Kasvatuse Seltsi tütarl. gümnaasiumi ja algkooli

(Viljandi tän. 3) on alanud

uute õpilaste vastuvõtmine

Gümnaasiumi 1. klassi võetakse vastu 6-aastase algkooli lõpetajaid eksamita, teistesse klassidesse eelmise klassi tunnistuse või selle puudumisel eksami põhjal. Eksamid algavad 11. juunil kell 9.

Sisseastuda soovijail tuleb täita kooli kantseleist saadav teateleht ja sellele juure lisada 1) vanuse (ristimise) tunnistus ja 2) viimane koolitunnistus.

Direktor: H. KARU.

TARTU POEGLASTE REALGÜMNAASIUMI

humanitaar- ja realharu

uute õpilaste vastuvõtmine

esimesse klassi algkooli lõputunnistuse põhjal on juba alanud. Vastuvõtmise eksamid **vanemaisse klassidesse** algavad 11. juunil kell 9 hommikul.

Märkus: Sisseastujad esitagu ristimise täht ja koolitunnistus.

KOOLIJUHATAJA.

Korter

3 toa, köögi ja eestoaga ära anda. Lao tn. 6, krt. 1.

Uuesti remonteeritud 5 toal.

korter

välja üürida Kastani 55.

Üürile anda uuesti remonteeritud päikesepaisteline omaette 2 toal.

korter

Pärna tän. 20, küsida k. 3.

4-toaline soe

korter,

köögi ja eestoaga üürile anda. Küsida Kesk tän. nr. 16 (hoovimajas).

Kaks korterit

aialinna paremas osas: 4-toaline köögiga ja 2-toaline mööbliga ehk ilma, elekter, ära anda intelligent isikuile. Elva tän. 10.

Hobuseruumidega

korter

välja üürida. Sealsamas loomapeedi *taimi* ka saada. Karlova tän. nr. 80.

Korter,

2 tuba välja üürida Tööstuse tän. 16.

Kahetoaline

korter

köögi tarvitusega ja elektrivalgust. ära anda. Küsida Riia 111.

---

3 suurt

tuba

köögi ja aia tarvitamisega ära anda. Tartus, Lai t. 8.

Möbl. tuba

elektrivalg., erasissek. aasta üürnikule välja üürida. Tartus, Narva tänav 87—2, sissek. läbi Jüri kiriku aia.

Möbl. toad

odav, saada Suurturg 15, Austeri korter.

Puhas

möbl. tuba

erasissek. ära anda Tähe tn. nr. 51—1.

2-kordne kivimaja ühes kõrvalhoonetega

tööstuse ruumideks

ehk elukorteriteks välja üürida. Kirjalikult slt. „nr. 9509“ all.

Väheldane soe, päikesepaisteline

möbl. tuba

välja üürida Vabaduse puiestee 6—1, kl. 1/2—5 p. l.

1–2 tuba

mööbl. välja üürida. Kaasüürnik leiab korterit. Kroonuaia 28.

Korteriotsimised

Vajan korralikku 2—3 toalist

korterit

köögiga. Teat. slt. «Korralik» all.

Otsitakse 2—4 toalist

korterit

augusti kuuks. Slt. «August».

Tööpakkumised

Opilasi

võetakse vastu *J. Luksep*'a juuksetööstuse ärisse

Küüni t. 3.

Austusega

J. Luksep.

diplom. juuksetööst. meister.

Ülikooli lastekliinik vajab kahte haritud naisterahvast

põetaja õpilaseks

Tulla lastekliiniku (Veski t. nr. 6) kella 11—12 e. l.

Kliiniku juhatus.

Otsitakse

täumerdajat

ja

laatrimeest.

Lauavabrik „J. H. Kaplan“, Tartus, Lao tän. 45.

Sulast

kes hobusega oskab ümber käia ja heinatööd tunneb, on kohe tarvis. Tulla Roosi tn. nr. 1, krt. 9.

Keetja

kes oma tööd täielikult tunneb, leiab koha. Aleksandri tän. nr. 2, söögimajas.

Vajatakse *T. Ü. „Kesktöö“ liikmetest*

6 majateenijat

Kompanii tän. 1, krt. 3.

Tislerisi ja õpipoissi

on tarvis ukse- ja aknatöö peale. Vabaduse 16.

Tütarlast-karjust

vaja. Kaupa tehakse Raekoja 24, 10. skp. kella 4—6.

Tarvis

agenti.

Teat. slt. «K. A.» all.

Talupoissi

on tarvis linna ligidale väiksesse tallu. Kaubelda teisip. kella 10—11 „Liivimaa“ hoovis.

Korralik ja arukas poiss leiab koha

ameti õppimiseks

K. Kaio maalritöökojas Tartus, Vana t. 7.

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Könet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25—4

(Vastu Jaani kirikut).

Dr. E. Dobruškes

Naha- ja suguhaigused

Kella 9—11 ja 5—7.

Naisterahvastele kella 4—5.

Tartus, Rüütli tän. 24.

(Laia tän. nurk) — tel. 11-22

Ämmaemand

S. Amon

Tartus, Pepleri tän. 2,

tel. 13-30, vastu Maarja kirikut

Ämmaemand

E. Liibusk

Tartus, Raekoja (Raatuse) tän. nr. 12, III korral.

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 9

(sissekäik Holmi tän. 1).

Rätsepp vajab vilunud

töötegijat

Kaluri 29—9.

Tööotsimised

Korralik

noormees

soovib kohta kauba väljavedajaks ehk agendiks. Võib ärasõita, soovitustega ehk kautsjoniga. Kirjalikult kuni 11 skp. „1 poiss“ all.

Keskealine vanem ja väga korralik

naisterahvas

soovib kohta linna ehk maale perenaiseks. On mõlemates töödes vilunud ja on ka tunnistus olemas. Pakkumisi palun saata „Postimehe.“ raamatukaupl. kuni 12. skp. märgusõna „Korralik perenaine“ all.

Kekk. harid. neiu otsib vastavat teenistust ehk intel. perek. laste juure

järelwaatajaks-aitajaks.

Valdab ka vene keelt. Kirjad slt. 12. juun. „L. E.“ all. Isiklikult Soola 34—1.

Kes pakuks keskkooli lõpetanud tütarlapsele võimaluse

saksa keele praktiseerimiseks,

kas seltsilisena või saksa perekonnas suuremate laste juures. Tasu pole tarvilik. Kirjad slt. „Saksakeel“ all.

Täiesti vilunud

kammija

soovib kohta, on ka nõus ärasõiduks. Kirjad slt. „Vilunud kammija“ all.

Kaks noort

neidu

otsivad kohta kas ärri, kinno või üksiku härra juurde. Kirjad slt. „Linda“ all.

Kaine korralik noormees otsib mingisugust

teenistust

kas linna ehk maale. On varem äris teeninud ja ka maatöös vilunud. Teatada slt. „1931“ all.

Neiu soovib kohta

perenaiseks

väiksemasse perekonda ehk üksiku härra juurde. Teatada kirjal. slt. „12“ all.

Üleilmline kuulsus.

Frenoloog ja

selgeltnägija

E. M. Kraft.

Tartus, Puu t. nr. 17, k. 2. Ainult 18. juunini.

Ilmakuulus tõeprohvsaatuseõnne selgeltn.

PEEP ASTRO-HIRO.

UUETURU 25.

Hoidke «selgeltnägija» eest!